

The Curriculum of Preschool and Primary School: Examination of Teacher Candidates' Views*

Rengin Zembat ^a, Ezgi Akşin Yavuz^b, Hilal İlknur Tunçeli*^c, Alper Yorulmaz^d

Article Info

DOI: 10.14686/buefad.403605

Article History:

Received 09.03.2018
Accepted 30.09.2018
Published 31.10.2018

Keywords:

Teacher Candidates,
Preschool education,
Primary education.
Education Program

Article Type:

Research Article

Abstract

The current study conducted to investigate the opinions of pre-service preschool and primary school teachers about the preschool and primary school programs employed the embedded multiple-case study design, one of the qualitative research methods. The data of the study were collected from the interviews made by total 60 senior pre-service preschool and primary school teachers attending in Marmara University Atatürk Faculty of Education in 2015-2016 academic year by employing a multiple sampling method. As a data collection tool, a semi-structured interview form developed by the researchers was used. In the determination and interpretation of the pre-service teachers' opinions related to each theme, frequencies were used. When the data of the study were analyzed, it was found that the pre-service teachers from these two departments think that they are not well informed about the preschool and elementary school programs but they are aware that they need to be knowledgeable about these two levels of schooling succeeding thus feeding each other. Moreover, when the pre-service teachers from these two departments were asked their opinions about developmental characteristics, skills and competencies to be possessed by a child to be able to start elementary education, they mostly emphasized physical/psycho-motor development, preparedness level, self-care and language skills.

Okul Öncesi ve İlkokul Eğitim Programları: Öğretmen Adaylarının Görüşlerinin İncelenmesi

Makale Bilgisi

DOI: 10.14686/buefad.403605

Makale Geçmişi:

Geliş 09.03.2018
Kabul 30.09.2018
Yayın 31.10.2018

Anahtar Kelimeler:

Öğretmen adayı,
Okul Öncesi Eğitim,
Sınıf Eğitimi.
Eğitim Programı

Makale Türü:

Araştırma Makalesi

Öz

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalları'nda öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının okul öncesi ve ilkököl eğitimi programları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amacıyla hazırlanan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden iç içe geçmiş çoklu durum deseni seçilmiştir. Veriler 2015-2016 öğretim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi dördüncü sınıfında öğrenim gören okul öncesi ve sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarından çoklu örnekleme yöntemiyle belirlenen toplam 60 öğretmen adayı ile yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde her iki anabilim dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının okul öncesi ve ilkököl eğitim programları hakkında kendilerini yetersiz olarak değerlendirdikleri ancak birbirini besleyen bu iki eğitim kademesine ait bilgi sahibi olmaları gerektiğine dair farkındalık sahibi oldukları görülmüştür. Ayrıca her iki anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarına, çocukların ilkökula başlaması için sahip olması gereken gelişimsel özellikler, beceriler ve yeterliliklere ilişkin görüşleri sorulduğunda; fiziksel/psikomotor gelişim, öz bakım becerileri, sosyal beceriler, dil becerileri ve hazırbulunuşluk düzeylerini vurguladıkları görülmüştür.

*Corresponding Author: htunceli@sakarya.edu.tr

^a Prof. Dr., Maltepe University, İstanbul/Turkey, (<http://orcid.org/0000-0002-2377-8910>), rzembat@maltepe.edu.tr

^b Asst. Prof. Dr., Trakya University, Edirne/Turkey, (<http://orcid.org/0000-0002-9158-7550>), ezgiaksin@trakya.edu.tr

^c Dr., Sakarya University, Sakarya/Turkey, (<http://orcid.org/0000-0001-5305-5206>), htunceli@sakarya.edu.tr

^d Dr., Muğla Sıtkı Koçman University, Muğla/Turkey, (<http://orcid.org/0000-0003-2832-6793>), alperyorulmaz@mu.edu.tr

Introduction

The Preschool education is the educational process given in families and institutions that covers the years from the birth of the child to the beginning of the basic education and is largely completed by the physical, psychomotor, social, emotional, mental and language development which plays an important role in the later life of the child. (Aral, Kandır & Yaşar, 2002). One of the main objectives of preschool education is to prepare them for primary school by meeting the developmental needs of the child (MEB, 2013). The harmony and cooperation between preschool and primary school education is crucial in preparing children for the future (Oktay, 2010). When studies on the role of preschool education in primary school are examined; It is seen that children who have preschool education are more successful in the future education process and have less problems in their education life (Bay & Şimşek Çetin, 2014; Cömert, 2000; Erkan & Kırca, 2010; Erkan & Topçu Bilir, 2015; Üstün & Akman, 2003).

The most obvious difference between the preschool education program and the primary school program is the existence of the courses in the primary school and the fact that the units and subjects are included in the standardized time periods of the courses (Oktay, 2010; Ünal, 2012). Many gains in the preschool education program overlap with those of the primary school program (Yangın, 2013). In addition to the consistency of educational programs (Polat Unutkan, 2006), the most important factor in the implementation of programs is the sharing of information with preschool teachers and first grade teachers on various topics and establishing consistency in educational philosophies is another factor that will contribute positively to this process (Şahin, Sak & Tuncer, 2013).

In the transition from preschool education to primary school; preschool teachers need to know the primary school curriculum in order to plan correctly the primary school preparation (Polat, 2010). Early childhood education of classroom teachers on the other side of the transition is also effective in making them more successful, especially when working with children in the first year of primary school (Unicef, 2012). Teachers need to be supported before or during the service in order to have this knowledge. The Ministry of National Education organizes trainings and seminars for teachers who are in the service process. In the pre-service period, when examining the training programs of the department of preschool teachers and classroom teachers education as teacher training institutions; it is seen that preschool teachers have taken only one semester of "Primary School Preparation and Primary School Programs", while classroom teachers have only taken one-semester "Early Childhood Education" (CoHE, 2006).

The integrity of the curriculums implemented at different levels of education and the fact that educational objectives are generally and in particular consecutive and supporting qualities strengthen the quality of the education curriculum in question. The fact that this integrity provided in the curriculums follow each other in practice supports the individual in accordance with the principles of progress and integrity of development. Therefore, it is important that the pre-service teachers, who will serve in two consecutive education stages, have awareness and sufficient knowledge of both educational periods. In particular, it is thought that examining the knowledge, skills and opinions of the pre-school teachers and primary school teachers who are important elements of transition period from preschool education to primary school in early childhood about the curriculum in the next and previous stages of their education levels and if necessary, eliminating and supporting the deficiencies/needs during the undergraduate education will increase the quality and success of these periods which are the cornerstone of the education processes. When the literature is examined, it has been seen that studies have been done with teachers (Erden & Altun, 2014; Dereli, 2012; Koçyiğit, 2009; Toluç, 2008; Yalman, 2007; Yapıcı & Ulu, 2010;), parents (Koçyiğit, 2009) and administrators (Yalman, 2007). However, it has been determined that there is not a study based on the opinions of teacher candidates. In the pre-service process, while pre-service teacher candidates are still continuing their education, it is aimed to raise awareness of the pre-school education curriculum of primary school teacher candidates and the opinions of pre-school teacher candidates about primary school education curriculum and to inspire them to develop themselves in this direction. The views of primary school teachers, pre-school teachers and school directors about the curriculums that are a previous and next education level have been examined and it is thought that speaking of the education curriculum with the groups, if they have they may overcome their deficiencies, that are still in the process of education and undergraduates will present different perspectives to the literature and in accordance with the results obtained from the research study, if there is a problem or a deficiency, some suggestions will be offered to solve them.

Therefore, the purpose of this research is to examine the views of teacher candidates studying in the department of pre-school teacher regarding primary school curriculum and the views of teacher candidates studying in the

department of primary school teacher regarding pre-school teacher curriculum. For this purpose, teacher candidates' information about the characteristics of the programs, the situation of education about the programs and the sources of information, the views on the necessity of having information about the programs, the opinions about their sufficiency levels about the programs, developmental features that the children should have for starting primary school, views on skills and sufficiency with opinions on the situation in which the children were not ready for primary school are investigated.

To reach this goal, this study seeks to find answers to the following questions:

1. What are the views of teacher candidates studying in the department of pre-school teacher education regarding the characteristics of the primary school teacher education curriculum and teacher candidates studying in the department of primary school teacher education regarding the characteristics of the pre-school teacher education curriculum?

2. What are the information sources of teacher candidates studying in the department of pre-school teacher education regarding the primary school teacher education curriculum and teacher candidates studying in the department of primary school teacher education regarding the pre-school teacher education curriculum?

3. What are the situations of prospective teachers studying in the department of pre-school teacher education regarding the primary school teacher education curriculum and teacher candidates studying in the department of primary school teacher education regarding the pre-school teacher education curriculum and to get training about primary school preparation?

4. What are the views of teacher candidates studying in the department of pre-school teacher education regarding the need to be informed about the the primary school teacher education curriculum and teacher candidates studying in the department of primary school teacher education regarding the need to be informed about the pre-school teacher education curriculum?

5. What are the views of preschool teacher candidates regarding their level of proficiency in primary school programs and primary school preparation?

6. What are the views of primary school teacher candidates regarding their level of proficiency in preschool education programs and primary school preparation?

7. What are the views of the teacher candidates studying in the department of preschool and classroom teacher education regarding the developmental characteristics, skills and competencies that children should have in order to start primary school?

8. What are the views of the teacher candidates studying in the department of preschool and classroom teacher education regarding the situation in which the child is not ready for primary school?

Method

Research Design

When each level of education is thought to prepare the individual to the next stage; the education levels must have features that are aligned with each other's content and target each other and follow. Even if the curriculums are prepared in such a way as to provide this condition, it is important that the practitioners act with this philosophy so that this situation can be realized in practice, they should know what tasks children need to perform in accordance with their progressive educational life and development, and therefore what they must accomplish in the next and previous steps in the tasks they will encounter. Pre-school education and primary school education is a situation where the two sub-units undergoing this transition under the basic education framework are evaluated and integrated at the same time. For this reason, the nested multi-state method, which is one of the case study patterns of the qualitative research method, was used in the research study. Every situation that is involved, taken up or included in the multidisciplinary study is divided into several subdivisions (Yıldırım & Şimşek, 2012). Each group (preschool teacher candidates, classroom teacher candidates) participating in this survey pattern is considered as a unit of analysis. The ideas of each group were analyzed on their own unit basis and the points of view on each other's programs in the context of the whole intersection (transition from pre-school to primary school) were evaluated.

The research method and the reasoning behind it should be included in this section. The literature about the research method should be stated. Moreover, the design of the study should be stated.

Study Group

The study group of the study was determined by multi-stage sampling. Accordingly, firstly the study group of the research has been selected as the senior students in the 2015-2016 academic year by means of purposeful sampling method in accordance with the criterion of having taken the field courses, pedagogy courses and application courses of pre-school and primary school teacher candidates studying in the senior class of Marmara University Atatürk Education Faculty. In this scope, research announcements have been made to the senior class students of preschool and primary school teachers and among the teacher candidates who voluntarily accepted to participate in the survey, 30 teacher candidates, from each department of education, determined by the researchers, according to the limits were determined, by employing the appropriate sampling method and the quota sampling method by randomly (by casting lots from a written name list). A total of 60 teacher candidates constitute the study group of the research.

Data Collection Tools

A separate semi-structured interview form has been prepared and implemented by the researchers for both departments of prospective teachers in order to obtain the views of preschool and classroom teacher candidates. As the questions in the interview form have been prepared, the questions are focused on being understandable, open-ended, avoiding directing and asking multidimensional questions, complying with principles (Yıldırım & Şimşek, 2012) such as preparing alternative questions, preparing different kinds of questions, organizing questions in a logical way. The interview form prepared by the researchers has been sent to 9 field experts and the opinions of field experts have been taken and appropriate and necessary regulations have been made in this direction. The data collection tool is composed of the total questions in the same quality that only the curriculum names are different in the question sentence for the prospective teachers who are studying in both departments of education. these questions are as follows;

1. What are the characteristics of the pre-school education curriculum? What are the characteristics of the primary school education curriculum?
2. What are the information sources regarding the pre-school education curriculum? What are the information sources regarding the primary school education curriculum?
3. Have you ever got any training about pre-school education curriculum or primary school preparation? What is the training? Have you ever got any training about primary school education curriculum or primary school preparation? What is the training?
4. Why does a primary school teacher need to be informed about pre-school education curriculum? Why does a pre-school teacher need to be informed about primary school education curriculum?
5. As a pre-school teacher candidate what are your levels of proficiency in primary school education curriculum and primary school preparation? Explain the reasons of your views.
6. As a primary school teacher candidate what are your levels of proficiency in pre-school education curriculum and primary school preparation? Explain the reasons of your views.
7. What are the developmental characteristics that children should have in order to start primary school?
8. What are the skills that children should have in order to start primary school?
9. What are the competencies that children should have in order to start primary school?
10. In which situations do you think a child is not ready for primary school?

Data Collection

The semi-structured interview form prepared by the researchers has been applied in order to get the views of the department of preschool and classroom teacher candidates.

Data Analysis

Descriptive analysis method has been used in the analysis of the obtained data. In the study, the purpose of this analysis is to interpret and present the data obtained from the application process with a descriptive approach. The data obtained for this purpose is, primarily encoded by two different encoders. Encoder 1 (K1) has made clear coding through 5 interview forms. Encoder 2 has assessed how these codes were shaped by examining the results of explicit coding that K1 has done. After evaluation, the two coders have reached a consensus by arguing over the generated codes. The resulting of this consensus is important for ensuring the validity of encodings.

Encoders have encoded about 25% (8) of interview forms separately. Following encodings done, the consistency coefficient between the encoders is calculated. As the consistency coefficient between encoders is calculated, coding is done by closed coding technique over the codes that K1 reveals. Consistency correlation coefficient of Cohen's Kappa was calculated as $k=.84$ as a result of the evaluations of the two encoders. The frequency values were used in the description and interpretation of teacher candidates' views for each theme. The remaining 47 forms were coded and evaluated by K1 and K2. After the encodings, the encoders came together to determine the clustering of the codes by considering a certain skill, or taking into account program features such as intellectual, philosophical inclusion. The frequency values were used in the description and interpretation of teacher candidates' views on each theme. The mentioned frequency values are not the number of teacher candidates; they are determined based on their ideas.

Findings

The findings of this research are presented in this section, which aims to examine the views of teacher candidates studying in the department of preschool and class teacher education regarding preschool and primary school education programs.

The findings of teacher candidates' views studying in the department of preschool and classroom teacher education regarding the knowledge of the characteristics of the programs, their situation to have training about programs and their views on the sources of information are presented in Table 1, Table 2 and Table 3.

Table 1. Teacher Candidates' Information About The Characteristics of The Programs

Preschool Teacher Candidates	
Categories	Opinions
Lectures are taught (19)	Voice teaching (5)
	Line studies (4)
	Information content (3)
	Lecture work (3)
	Relationship between lectures (1)
	Life sciences are found (1)
	Assignments are given (1)
	Game (1)
Philosophical features of the program (12)	Student-centered program (3)
	Adaptive to the school (3)
	Age and development (3)
	Integrity with Preschool program (1)
	Preparation for school (1)
	Capacity development (1)
There are skills (6)	Literacy skill (5)
	Mathematical skill (1)
Development areas included (3)	Physical development (1)
	Hold the pencil (1)
	Hand-eye coordination (1)
Classroom teacher candidates	
Development areas included (19)	Sensual development (6)
	Gross motor movements (5)
	Cognitive development (3)
	Psychomotor development (3)
	Development of fine motor muscles (2)
Philosophical features of the program (13)	Game-based (11)
	Flexible structure (2)
There is an aim to prepare primary school (10)	-
Event types included (4)	Drama events (2)
	Activities on teaching values (2)

 Play-entertainment environment available (3)

Regarding the primary school programs, preschool teacher candidates specified that; they have knowledge about the lectures taught in the course (19), the philosophical structure of the program (12), the skills involved in the program (6) and the development of the program (3). However, some of the preschool teacher candidates stated that they did not have knowledge about the primary school program (11). Regarding to the courses in the content of primary school programs, the vast majority of preschool teacher candidates stated that; they thought the studies related to “voice teachings and line works were conducted“; the philosophical structure of the programs was "student-centered, adaptive to the school, focused on age and development"; aiming at improving "literacy and mathematical skills"; "providing physical development and hand-eye coordination" from development areas were done Regarding to preschool education program, classroom teacher candidates have knowledge that; development areas are included (19), they are informed of the philosophical structure of the program (13), there is an aim to prepare primary school (10), there are composed event types included (4) and play-entertainment oriented (3). The majority of classroom teacher candidates think that; the preschool education program includes the most “sensual“ and “gross motor“ development areas, the philosophical structure of the program is “game-based“ and “flexible“, and the types of activities are “drama“ and “value-oriented“.

Table 2. Teacher Candidates' Views on Sources of Information About Programs

Preschool Teacher Candidates	
Categories	Opinions
Educational process (15)	Undergraduate lecture (11)
	Training center (2)
	Seminar (2)
Social environment and experience (6)	Sibling (3)
	Friend (2)
	Life (1)
Classroom teacher candidates	
Lecture (6)	“Early Childhood Education“ lecture (6)

Preschool teacher candidates stated that; they had the most knowledge about primary school programs from undergraduate lectures, social environment and experiences they get during the education process. Classroom teacher candidates indicated that; they had the knowledge of preschool education programs through their “Early Childhood Education Lecture“ in their undergraduate education.

Table 3. Teacher Candidates' Education Situation About Programs and Primary School Preparation

Preschool teacher candidates		Classroom teacher candidates	
Opinions	n	Opinions	n
Lecture	23	Lecture	11
Does not exist	5	Course	4
Seminar	4	Congress	2

Preschool teacher candidates indicated that; they have been trained through “lectures (23)“ and “seminar (4)“ channels about primary school programs and primary school preparation, while some teacher candidates have not been trained. Classroom teacher candidates stated that; they have been trained through “lectures (11)“, “courses (4)“ and “congress (2)“ about preschool education programs and primary school education. When both tables are examined together, it can be said that; teacher candidates have the information about the programs mostly through lectures they have taken during undergraduate education.

Table 4, Table 5 and Table 6 present findings on the views of teacher candidates currently studying in the departments of preschool and classroom teacher education and their views on their own levels of competence about programs.

Table 4. Preschool Teacher Candidates' Views on The Need to Have Knowledge About The Primary School Program and Classroom Teacher Candidates' Views On The Need to Have Knowledge About The Preschool Education Program

Preschool teacher candidates	
Categories	Opinions
The aim of Preschool education program (29)	Preparing to primary school (19)
	Purpose of preschool program (6)
	Necessity (3)
	Facilitating adaptation (1)
Educational integrity (6)	Integrity of education (5)
	Next step (1)
Classroom teacher candidates	
Knowing the child's development (17)	There must be readiness (6)
	Integrity of development (3)
	Achieving adequate maturity (2)
	Individual difference (2)
	Understanding the level of development (2)
	Knowing the developmental features and skills (2)
Fixing deficiencies of the program (11)	Education according to the development characteristics of the students (4)
	Fixing deficiencies of the program (2)
	Knowing the theory for going to practice (2)
	Having knowledge about the program (2)
	Preparing basic education (1)
Age of starting primary school in the new program has dropped (11)	---
Supporting the child who does not get preschool education (7)	Differences between educated and uneducated (5)
	Behaviors that can not be gained in the critical period (2)
Education levels are integrated (2)	--

Preschool teacher candidates see that having information about primary school programs is necessary in terms of the “purpose of the preschool education program (29)“ and the “integrity of education (6)“. The idea that the preschool program should be known as "preparing to primary school" is the foreground. Classroom teacher candidates see that having information about preschool programs is necessary for the reasons of “knowing the child’s development (17)“, “fixing deficiencies of the program (11)“, “decrease in the age of starting primary school in the new program (11)“, “supporting the child who does not get preschool education (7)“ and “education levels are integrated (2)“. At the point of knowing the child's development, the views of “knowing what the child is ready for“, “educating according to the developmental characteristics of the program deficiencies“ and removing the difference between the educated and non-educated children“ have come to the forefront.

Table 5. Preschool Teacher Candidates' Views on Their Level Of Competence About Primary School Programs and Primary School Preparation

Competence situation	Categories	Opinions
Competent (2)	I trust the education I get (3)	I had a lot of knowledge in primary school preparation lecture (2)
		I know what studies I need to do (1)
Incompetent (13)	I could not develop myself (15)	I feel incompetent (4)
		I have no experience (4)
		I did not review the program (3)
		I am incompetent in primary school program (3)

		I did not get education (1)
	Lack of lectures (4)	Inadequacy of lecture (4)
Irresolute (15)	Personal development (13)	Experience (10)
		I am not knowledgeable (3)
	Development openness (5)	Developing myself (4)
		Teacher (1)
	My education (2)	Education is not adequate (1)
		I do not know the program (1)
	Program is constantly changing (1)	---
	Not my branch (1)	---

A total of 30 preschool teacher candidates who constituted the working group on primary school programs and primary school preparation competencies indicated that 2 were "competent", 13 were "incompetent" and 15 were "irresolute". In this case, when the reasons for the considerations of teacher candidates are examined; teacher candidates who consider themselves competent stated that they "trust the education they get (3)", teacher candidates who consider themselves incompetent stated that they "could not develop themselves (15)" and "there are lack of lectures (4)", teacher candidates who consider themselves irresolute stated that the reasons are "personal development (13)", "development openness (5)" and "the education they get (2)".

Table 6. Classroom Teacher Candidates' Views Regarding on Their Level of Competence About Preschool Programs and Primary School Preparation

Competence situation	Categories	Opinions
Competent (6)	I trust the education I get (6)	I trust in education (2)
		Lectures and internship (2)
		I know how to adjust to school (2)
Incompetent (14)	Lack of lectures (10)	Lecture hours are insufficient (3)
		No practice in my undergraduate education (3)
		I could not learn (2)
	I could not develop myself (9)	I am not knowledgeable (2)
		I did not get education (3)
		I did not participate the program (2)
Irresolute (10)	My education (9)	I could not develop myself (2)
		I do not have sufficient knowledge (2)
		Education (3)
		I did not practice (2)
	Personal development (4)	I did not get planned training (2)
		I am worried (1)
		Things that I learned in lectures (1)
		Personal reasons (2)
		I do not think it is sufficient (2)

When examining how classroom teacher candidates assess themselves about their competence in preschool education programs and primary school preparation, 6 teacher candidates stated that they were "competent", 14 teacher candidates were "incompetent" and 10 teacher candidates were "irresolute". When the reasons for this situation are asked; teacher candidates who consider themselves competent stated that they "trust the education they get (6)", teacher candidates who consider themselves incompetent stated that they "there are lack of lectures (10)" and "they could not develop themselves (9)", teacher candidates who consider themselves irresolute stated that the reasons are "the education they get (9)" and "personal development (4)".

Table 7, Table 8 and Table 9 present the findings of the views of the teacher candidates about the developmental characteristics, skills and competencies that the children should have in order to start primary school.

Table 7. Teacher Candidates' Views About the Developmental Characteristics That Children Should Have in Order to Start Primary School

Preschool Teacher Candidates	
Categories	Opinions
Psychomotor development (18)	Hand-eye coordination (8)
	Hold the pencil (7)
	Psychomotor traits should develop (3)
Physical development (15)	Small and gross motor muscles should develop (9)
	Motor development (6)
Cognitive development (15)	Mental development (7)
	Keeping attention (4)
	Sensual development (3)
	Knowing your own traits (1)
Social-emotional development (13)	Social development (7)
	Positive social relations (5)
	Psychological readiness (1)
Self-care development (11)	Meeting toilet needs (6)
	Gain self-care skills (5)
Ensuring maturation (10)	Competence in development areas (4)
	Being a certain age (3)
	Staying on school desks for a while (3)
Language development (6)	Self-expression (4)
	Language development (1)
	Listening skill (1)
Classroom teacher candidates	
Physical development (22)	Biological development (8)
	Gross muscle (7)
	Small muscle (5)
	Transition from gross to thin (2)
Psychomotor development (8)	Hand-eye coordination (3)
	Psychomotor (3)
	Neural-muscle coordination (2)
Self-care development (8)	Meeting the needs (4)
	Self-care (2)
	Eating (2)
Social-emotional development (7)	Desiring to learn (2)
	Carrying out responsibilities (2)
	Knowing your own traits (2)
	Sensual (1)
Language development (4)	Self-expression (3)
	Knowing Turkish (1)
Maturation (4)	--
Cognitive development (3)	Object permanence (2)
	Cognitive (1)

The views of preschool teacher candidates about developmental characteristics that children should have in order to start primary school are categorized as; "psychomotor development (18)", "physical development (15)", "cognitive development (15)", "social-emotional development (13)", "self-care (11)", maturation (10)" and "language development (6)". Preschool teacher candidates are in the view that hand-eye coordination and hold the pencil appear in psychomotor development category; small and gross motor development appear in physical development category; sensual and mental development, keeping attention appear in cognitive development category; social development and positive social relations appear in social-emotional development category;

meeting toilet needs appears in self-care development category; competence in development areas, being a certain age and staying on school desks for a while appear in maturation category; self-expression appears in language development category.

The views of classroom teacher candidates about developmental characteristics that children should have in order to start primary school are; "physical development (22)", "psychomotor development (8)", "self-care (8)", "social-emotional development (7)", "language development (4)", "maturation (4)" and "cognitive development (3)". The views of classroom teacher candidates about biological, gross and small muscles in physical development category; hand-eye coordination and neural-muscle coordination in psychomotor development category; meeting the needs and eating in self-care category; desiring to learn, carry out responsibilities and knowing your own trait in social-emotional development category; self-expression in language development category; object permanence in cognitive development category have come to the forefront.

Table 8. Teacher Candidates' Views on Skills That Children Should Have in Order to Start Primary School

Preschool Teacher Candidates	
Categories	Opinions
Psychomotor skill (19)	Hold the pencil (11)
	Small muscle skills (7)
	Hand-eye coordination (1)
Social skill (19)	Sociability (6)
	Communication skills (5)
	Empathize (3)
	Self-confidence (3)
	Respect for differences (1)
Language skill (19)	Waiting in queue (1)
	Self-expression (6)
	Literacy awareness (4)
	Using Turkish correctly (3)
	Listening skills (3)
Self-care skill (12)	Writing in pursuant of instructions (3)
	Self-care skills (7)
	Meeting toilet needs (4)
	Meeting the needs (1)
Cognitive skill (9)	Thinking skills (5)
	Counting (2)
	Keeping and maintaining attention (2)
Maturation (4)	Sitting on school desks properly (2)
	Begin and finish the event (2)
Classroom teacher candidates	
Self-care skill (26)	Self-care (10)
	Meeting toilet needs (6)
	Getting dressed (3)
	Shoe (3)
	Ladders (2)
	Eating (2)
Psychomotor skill (21)	Holding the pencil (4)
	Small muscle (4)
	Psychomotor skills (4)
	Drawing (3)
	Gross (2)
	Painting (2)
	Muscle coordination (2)
Thinking skill (6)	Paying attention to details (2)
	Critical thinking (2)

Decision-making (2)

Preschool teacher candidates' views on skills that children should have in order to start primary school are categorized as; "psychomotor skills (19)", "social skills (19)", "language skills (19)", "self-care skills (12)", "cognitive skills (9)" and "maturation (4)". It has been determined that preschool teacher candidates are in the view that it is necessary to be competent at holding the pencil and small muscle skills appear in psychomotor skill category; sociability, communication skills and empathizing appear in social skill category; self-expression, literacy awareness and using Turkish correctly appear in language skill category; meeting toilet and other needs appear in self-care skill category; thinking skills appear in cognitive skill categories; sitting on school desks properly and begin and finish the event appear in maturation category.

Classroom teacher candidates' views on skills that children should have in order to start primary school are categorized as: "self-care (26)", "psychomotor skill (21)" and "thinking skill (6)". The views of classroom teacher candidates about meeting toilet needs on his own, getting dressed, wearing shoes, climbing ladders up and down and eating in self-care category; holding the pencil, small muscle and drawing in psychomotor skill category; paying attention to details, critical thinking and decision-making in thinking skill category have come to the forefront.

Table 9. Teacher Candidates' Views on Competencies That Children Should Have in Order to Start Primary School

Preschool Teacher Candidates	
Categories	Opinions
Social-emotional competencies (12)	Social competence (9) Taking responsibility (3)
Cognitive competencies (10)	Keeping and maintaining attention (5) Cognitive competence (4) Sensual competence (1)
Self-care competencies (10)	Self-sufficiency (6) Meeting the needs (3) Meeting toilet needs (1)
Maturity (4)	Sitting on school desks for a while (4)
Language competencies (4)	Self-expression (3) Listen effectively (1)
Motor competencies (4)	Muscle development (3) Hand-eye coordination (1)
Classroom teacher candidates	
Social-emotional competencies (14)	Helping each other (2) Social behavior (2) Desire for school (2) Self-confidence (2) Desire for achievement (2) Rules (2) Expressing one's name (2)
Maturity (13)	Readiness (3) Maturation (3) School maturity (3) School consciousness (2) Desire for literacy (2)
Psychomotor competencies (8)	Muscle development (3) Psychomotor (3) Hand-eye coordination (2)
Language competencies (7)	Self-expression (3) Word pronunciation (2) Following the instructions (2)

Preschool teacher candidates' views on competencies that children should have in order to start primary school are categorized as: "social-emotional competencies (12)", "cognitive competencies (10)", "self-care (10)", "maturity (4)", "language competencies (4)" and "motor competencies (4)". Preschool teacher candidates are in the view that it is necessary to be competent at social competence and taking responsibility appear in social-emotional competencies category; keeping and maintaining attention appear in cognitive competencies category; self-sufficiency and meeting the needs appear in self-care category; sitting on school desks for a while appears in maturity category; self-expression appears in language competencies category; muscle development appears in motor competencies category.

Classroom teacher candidates' views on competencies that children should have in order to start primary school are categorized as: "social-emotional competencies (14)", "maturity (13)", "psychomotor competencies (8)" and "language competencies (7)". Classroom teacher candidates are in the view that such competencies; helping each other, social behavior, self-confidence and rules in social-emotional competencies category; readiness, school maturity and school consciousness in maturity category; muscle development, hand-eye coordination in psychomotor competencies category; self-expression, word pronunciation and following the instruction in language competencies category are involved. The findings of teacher candidates' views about the situations in which the children are not ready for primary school are presented in Table 10.

Table 10. Teacher Candidates' Views About the Situations in Which The Children Are Not Ready for Primary School

Preschool teacher candidates	
Categories	Opinions
Readiness (maturity) (21)	Growth retardation (7)
	Maturity in all development areas (6)
	Less than 7 years old (4)
	Less than 60 months old (3)
	Do not feel ready (1)
Social-emotional incompetence (19)	Staying out of the family (9)
	Social development retardation (8)
	Emotional incompetence (1)
	Having compliance problems (1)
Cognitive incompetence (12)	No cognitive competence (5)
	Cannot keep and maintain attention (4)
	Carelessness (1)
	Mental development (1)
	Cannot recognize numbers (1)
Physical incompetence (6)	Absence of small and gross motor (3)
	Muscle development incompetence (3)
Psychomotor incompetence (4)	Cannot hold the pencil properly (3)
	Cannot hold the scissors (1)
Self-care incompetence (2)	Cannot meet the needs (1)
	Meeting toilet needs (1)
Language development (1)	No literacy awareness (1)
Classroom teacher candidates	
Readiness (14)	School maturity (12)
	Readiness for school (2)
Self-care incompetence (13)	Gaining self-care skills (9)
	Toilet education (4)
	Emotional incompetence (3)
Social-emotional incompetence (12)	Socializing (3)
	Adaption to environment (2)
	Following the rules (2)
	Shyness (2)
	Psychomotor development incompetence (10)

	Large muscle (2)
	Holding the pencil (2)
	Psychomotor incompetence (2)
Physical development incompetence (5)	Chronological age (3)
	Biological development (2)
Cognitive development incompetence (5)	Cognitive incompetence (3)
	Learning difficulty (2)
Language development incompetence (3)	Do not know Turkish (2)
	Pronunciation (1)

Preschool teacher candidates' views about the situations in which the children are not ready for primary school are categorized as; "readiness (21)", "social-emotional incompetence (19)", "cognitive incompetence (12)", "physical incompetence (6)", "psychomotor incompetence (4)", "self-care (2)" and "language development (1)". The views of preschool teacher candidates about growth retardation, maturity in all development areas and being less than 7 years old in readiness category; staying out of the family and social development retardation in social-emotional incompetence category; cannot keep and maintain attention in cognitive incompetence category; absence of small and gross motor and muscle development incompetence in physical incompetence category; cannot hold the pencil properly in psychomotor incompetence category; cannot meet the needs in self-care category have come to the forefront.

Classroom teacher candidates' views about the situations in which the children are not ready for primary school are categorized as; "readiness (14)", "self-care (13)", "social-emotional incompetence (12)", "psychomotor development (10)", "physical development (5)", "cognitive development (5)" and "language development (3)". Classroom teacher candidates considered such situations; school maturity and readiness for school in readiness category; gaining self-care skills and toilet education in self-care category; emotional incompetence, socializing and adaption to environment in social-emotional incompetence category; small and large muscle development, holding the pencil in psychomotor development category; chronological age in physical development category; cognitive incompetence in cognitive development category; do not know Turkish in language development category as incompetency.

Discussion and Conclusion

As a result of this research, which aims to examine the views of teacher candidates studying in the department of preschool and classroom teacher education regarding preschool and primary school education programs, it is concluded that the teacher candidates studying in both teaching fields have limited knowledge about other teaching field and program.

The results of teacher candidates' views studying in the department of preschool and classroom teacher education regarding the knowledge of the characteristics of the programs, their situation to have training about programs and their views on the sources of information.

"Primary school preparation and primary school programs" course which they take for one semester in undergraduate degree and "early childhood education" course which they take for one semester in graduate degree provided limited information for teacher candidates studying in both teaching fields; but did not gain enough knowledge and skills to make them feel qualified.

From preschool education until the end of higher education, each of the education levels directly affects the functioning of the other. The previous education level should aim to make the student more ready for the next level of education. For this reason, as a requirement of the system approach, it is an important and necessary condition for each of these stages to reach its goal separately (MEB, 2010). The aim of preparing children who are one of the main objectives of preschool education in primary school education from the educational stages studied in the research supports this view. There are many researches in the literature related to the important role that preschool education has in primary school and in the transition period (Akşin, 2013; Atılğan, 2001; Cinkılıç, 2009; Dağlı, 2007; Dursun, 2009; Ekinci, 2001; Erbay, 2008; Ergün, 2003; Esaspehlivan, 2006; Özbek, 2003; Tamkavas, 2003; Taner, 2003; Taner & Başal, 2005; Temiz, 2002; Toluç, 2008; Tunçeli, 2012). It is important that preschool teachers/teacher candidates who have role of preparing them to primary school education in addition to support

the children in all developmental areas, should have the knowledge and equipment for upper level education, namely primary school as well as having the necessary knowledge and equipment of their own educational level.

When teacher candidates are asked their views on the need to be informed about the education program at the other level; it is seen that preschool teacher candidates think that they should have information because of the purpose of preparing primary school in their education level. The views of the classroom teacher candidates on the same question, concentrate on knowing the development of the child properly and to make up for deficiencies in the preschool education program. Based on this result, it can be said that the teacher candidates employed in both education levels are aware of the necessity of having knowledge about the other education level. Despite this awareness, it can be interpreted that they perceive themselves as inadequate due to the fact that they do not have sufficient information and equipment on the subject during the training period. Based on these results, it is considered that more comprehensive courses should be added for both education levels and programs in the undergraduate programs of preschool education and primary school teacher education departments where teachers are educated in preschool education and primary education levels and which are taken as a whole under the title General Directorate of Basic Education, established by the amendment of the Ministry of National Education Law in accordance with the Decree No. 652 on 28 January 2012 (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/09/20110914-1.htm>).

The results of teacher candidates' views about the developmental characteristics, skills and competencies that the children should have in order to start primary school

When examining the views of teacher candidates about the developmental characteristics, skills and competencies that children should have in order to start primary school, it seems that teacher candidates expressed views under similar headings about the developmental characteristics, skills and competencies that children should have in order to start primary school. According to findings; both the preschool teacher candidates and the classroom teacher candidates emphasize most are the areas of physical development and psychomotor development. This is thought to be due to the fact that classroom teacher candidates think they will have some difficulties in teaching writing to new beginners, while preschool teacher candidates focus on preparing them for writing children. In a survey of primary school 1st grade teachers' expectation from preschool teachers examined, a result parallel to this finding of our research has been reached and they reached the conclusion that primary school 1st grade teachers expect their classroom teachers to work in the areas of physical and psychomotor development so that they can make the children more ready for the preschool readiness-related issues (Yapıcı & Ulu, 2010).

When examining the views of teacher candidates on the skills that children should have in order to start primary school, it is seen that; preschool teacher candidates emphasize psychomotor, social and language skills the most; classroom teacher candidates emphasize self-care and psychomotor skills the most. It is conceivable that the results of developmental characteristics that children should have in order to start primary school are also the result of the fact that the teacher candidates studying in both branches of education have placed psychomotor skills in the first place and this can be thought as a result of a loss of children's learning to write and teaching children how to write.

Another skill that classroom teacher candidates consider necessary is self-care skills. Self-care skills can be explained as a child's ability to eat on his own, to be able to clean up the body, to be able to meet his toilet needs and to know what he has to do to protect his or her health. Due to the lack of instruction and break scheme at the level of preschool education and the need for children to get rid of their self-care needs at that moment, when they are in primary school they are having difficulties in controlling toilet needs especially because of classroom instruction, lessons and break. It is also expressed in the studies that children supported properly with self-care skills in preschool period are not experiencing difficulty or experiencing less difficulty in this sense when they started primary school (Özenç & Çekirdekçi, 2013; Tamkavas, 2003; Uzun & Alat, 2013). For this reason, it is thought that classroom prospective teachers have learned this knowledge as a result of their teaching experience or as a result of sharing with their class teachers and therefore have placed first order self-care skills in the skills that children should have for starting elementary school.

When the views of teacher candidates about the competencies that children should have for primary school readiness are examined, it is seen that teacher candidates studying in both departments are also emphasizing on the field of social-emotional competencies. According to the findings of developmental psychology, social skills are needed especially in the primary school period in order to get along with them and establish good relationships with others. Therefore, social skills education emerges as an education that should be given to children in preschool

and primary school periods (Bacanlı, 2012). Researches on development emphasize the importance of social behavior of children in school achievement and school success (McClelland, Morrison, 2003; Özbek, 2003). Children entering the school with low social competence often encounter problems such as peer rejection, behavior problems and low academic achievement (McClelland, Morrison, 2003; Özbek, 2003; Tunçeli, 2012). At this point, the views of the teacher candidates overlap with the literature and it is necessary for children to have relevant competences in terms of socio-emotional point of view to be ready for primary school.

When the views of teacher candidates about the situation in which children are not ready for primary school are examined, it is seen that teacher candidates studying in both areas emphasize on the level of readiness (school maturity). When the literature on the concept of readiness is examined, there are many definitions (Dockett & Perry, 2002; Forget-Dubois, 2007; Katz, 1991; Oktay, 1983; Polat, 2010; Snow, 2006) and it can be expressed as “having the physical, mental, social-emotional and behavioral skills and attitudes necessary for the child to be ready for schooling and learning“. It can be said that the deficiencies that the teacher candidates have laid out after the concept of readiness (maturity) are also under the concept of readiness in the act in the related literature. The fact that teacher candidates show the level of readiness in the first place as a reason for the child not being ready for elementary school is due to the beliefs that children with low readiness are experiencing difficulties in the primary school education process and affecting school success negatively. There are studies conducted to support this view of teacher candidates (Balat Uyanık, 2003; Boz, 2004; Esaspehlivan, 2006; Kırca, 2007; Koçyiğit, 2009; Marjajovic, Liubica, Simona etc., 2008; Magnuson, Meyers, Ruhm & Waldfogel, 2004; Yazıcı, 2002; Wesley & Buysse, 2003).

As a result, it is determined that teacher candidates studying in the department of preschool and classroom teacher education are inadequate in their own knowledge and equipment regarding preschool and primary education programs; however they are aware of the need to have knowledge of these two levels of education that feed each other. As teacher candidates studying in both teaching fields are asked about the developmental characteristics, skills and competences that children should have in order to start primary school, it is seen that physical/psychomotor development, self-care skills, social skills, language skills and readiness levels are emphasized. When the definitions related to the concept of readiness included in the literature are examined, It has been revealed once again through this research that the views of the teacher candidates were determined how important it is to be ready to school in transition from preschool education to primary school as it is handled under the framework of physical/psychomotor development, self-care skills, social skills and language skills.

In the light of the information obtained from this; it is recommended that students studying in both departments offer opportunities to participate in cross-department lectures in order to have more knowledge about the program of the other departments (preschool education program/primary school program). However, it is suggested that new lectures should be added to each department with other department program (preschool education program/primary school program) or that existing lectures should be supported with the implementation processes by cooperating with the other department. It is thought that the arrangement of mutual sharing activities between lecturers and students or between students and students in the universities is beneficial for the teacher candidates to get more ideas about the mutual education programs. It is reviewed that in terms of directly observing the practices and having an idea, it is important for Preschool Teaching Department teacher candidates to attend one of the Classroom Teaching Department Teaching Practices II lectures as a guest teacher within the scope of Teaching Practice II lecture. Similarly Classroom Teaching Department teacher candidates shall attend and observe one of the Preschool Teaching Department Teaching Practice II lectures as a guest teacher for the same purpose.

Acknowledgement

This paper was presented at the III nd International Eurasian Educational Research Congress in Muğla, Turkey, 2016

Okul Öncesi ve İlkokul Eğitim Programları; Öğretmen Adaylarının Görüşlerinin İncelenmesi

Giriş

Okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli rol oynayan bedensel, psikomotor, sosyal, duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, kişiliğin şekillendiği, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitim sürecidir (Aral, Kandır & Yaşar, 2002). Okul öncesi eğitimin temel amaçlarından biri, bu dönem çocuğunun gelişimsel ihtiyaçlarını karşılayarak onları ilkokula hazırlamaktır (MEB, 2013). Okul öncesi eğitim ile ilkokul eğitimi arasındaki uyum ve işbirliği çocukları geleceğe hazırlamada son derece önemlidir (Oktay, 2010). Okul öncesi eğitimin ilkokula hazır oluştaki rolü hakkında yapılan çalışmalar incelendiğinde; okul öncesi eğitim alan çocukların ileriki eğitim süreçlerinde daha başarılı oldukları ve eğitim hayatlarında daha az sorun yaşadıkları görülmektedir (Bay ve Şimşek Çetin, 2014; Cömert, 2000; Erkan & Kırcı, 2010; Erkan & Topçu Bilir, 2015; Üstün & Akman, 2003).

Okul öncesi eğitim programı ile ilkokul programı arasındaki en belirgin fark: ilkokulda derslerin varlığı ve ders sürelerinin belirli zaman dilimleri halinde standartlaştırılmış olması ile ünite ve konuların yer almasıdır (Oktay, 2010; Ünal, 2012). Okul öncesi eğitim programındaki pek çok kazanım ilkokul programı kazanımlarıyla örtüşmektedir (Yangın, 2013). Eğitim programlarının tutarlılığının yanında (Polat Unutkan, 2006), programların uygulanmasındaki en önemli öge olarak okul öncesi eğitim ve birinci sınıf öğretmenlerinin çeşitli konularda birbirleriyle bilgi paylaşımında bulunmaları ve eğitim felsefelerinde bir tutarlılık oluşturmaları, bu sürece olumlu katkı sağlayacak bir diğer faktördür (Şahin, Sak & Tuncer, 2013).

Okul öncesi eğitimden ilkokula geçişte; okul öncesi öğretmenlerin ilköğretime hazırlığı doğru şekilde planlayabilmek için ilkokul programını bilmeleri gerekmektedir (Polat, 2010). Geçişin diğer tarafında olan sınıf öğretmenlerinin de erken çocukluk dönemi eğitimi almaları, özellikle ilkokulun ilk yıllarındaki çocuklarla çalışırken daha başarılı olmalarında etkilidir (Unicef, 2012). Öğretmenlerin bu bilgiye sahip olmaları için hizmet öncesinde ya da sırasında konu hakkında destek almaları gereklidir. Hizmet içi süreçte bulunan öğretmenlere yönelik olarak, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eğitim ve seminerler düzenlenmektedir. Hizmet öncesi süreçte ise, öğretmen yetiştiren kurumlar olarak eğitim fakülteleri okul öncesi öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği anabilim dalları eğitim programları incelendiğinde; okul öncesi öğretmenlerinin yalnızca tek yarıyıl verilen "İlkokula Hazırlık ve İlkokul Programları" dersini aldıkları, sınıf öğretmenlerinin ise yine yalnızca tek yarıyıl verilen "Erken Çocukluk Eğitimi" dersini aldıkları görülmektedir (YÖK, 2006).

Farklı eğitim kademelerinde uygulanan programların bütünlüğü ve eğitim hedeflerinin genelde ve özelle birbirini takip eden, destekleyen nitelikte olması söz konusu eğitim programının niteliğini güçlendirmektedir. Eğitim programlarında sağlanan bu bütünlüğün uygulamada hayat bularak birbirini takip etmesi de gelişimin ilerlemesi ve bütünlüğü ilkelerine uygun olarak bireyi desteklemektedir. Dolayısıyla birbirini takip eden iki eğitim kademesinde görev yapacak öğretmen adaylarının her iki eğitim dönemine ait farkındalık ve yeterli bilgi sahibi olması önemlidir. Özellikle de erken çocukluk döneminde okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş sürecinin önemli unsurları olan okul öncesi öğretmenleri ile ilkokul öğretmenlerinin kendi eğitim kademelerinden sonraki ve önceki kademedeki programa dair bilgi, beceri ve görüşlerinin incelenmesi, varsa eksik/ihyaçların lisans eğitimi süresince giderilmesi ve desteklenmesinin eğitim süreçlerinin temel taşı olan bu dönemlerin kalitesini ve başarısını arttıracığı düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde öğretmenler (Erden & Altun, 2014; Dereli, 2012; Koçyiğit, 2009; Toluç, 2008; Yalman, 2007; Yapıcı & Ulu, 2010), aileler (Koçyiğit, 2009) ve yöneticilerle (Yalman, 2007) konu ile ilgili çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Ancak öğretmen adaylarının görüşlerine dayalı bir çalışma olmadığı belirlenmiştir. Hizmet öncesi süreçte öğretmen adayları henüz eğitimlerine devam etmekteyken; sınıf öğretmeni adaylarının okul öncesi eğitim programına, okul öncesi eğitim öğretmen adaylarının sınıf eğitimi programına dair görüşlerini inceleyerek farkındalık yaratmak ve bu yönde kendilerini geliştirmelerine ilham vermek hedeflenmektedir. Sınıf eğitimi ve okul öncesi eğitimi öğretmenleri ile yöneticilerine bir alt ve bir üst eğitim kademesi olan programlara dair görüşleri incelenmiş olup; henüz eğitim sürecinde olan ve lisans eğitimindeyken varsa eksikliklerini giderebilecek olan gruplarla eğitim programları konuşmanın alan yazına farklı bakış açısı sunacağı, araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda uygulamaya dönük varsa problem ya da eksiklik bunları çözümlenmeye odaklı öneriler sunacağı düşünülmektedir. Bu nedenlerle Okul Öncesi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adaylarının ilkokul eğitimi programına ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adaylarının okul öncesi eğitimi programları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç kapsamında öğretmen adaylarının programların

özelliklerine ilişkin bilgileri, programlar hakkında eğitim alma durumları ve bilgi kaynakları, programlar hakkında bilgi sahibi olmanın gerekliliğine ilişkin görüşleri, programlar hakkında kendi yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri, çocukların ilkokula başlayabilmeleri için sahip olmaları gereken gelişimsel özellikler, beceriler ve yeterliliklere yönelik görüşleri ile çocukların hangi durumlarda ilkokula hazır olmadıklarına ilişkin görüşleri incelenmiştir.

Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı öğretmen adaylarının sınıf eğitimi programının özelliklerine ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretmen adaylarının okul öncesi eğitim programının özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı öğretmen adaylarının sınıf eğitimi programı ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretmen adaylarının okul öncesi eğitim programı hakkındaki bilgi kaynakları nelerdir?

3. Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı öğretmen adaylarının sınıf eğitimi programı ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretmen adaylarının okul öncesi eğitim programı ve ilkokula hazırlıkla ilgili eğitim alma durumları nedir?

4. Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı öğretmen adaylarının sınıf eğitimi programı ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretmen adaylarının okul öncesi eğitim programı hakkında bilgi sahibi olmanın gerekliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

5. Okul öncesi öğretmen adaylarının ilkokul programları ve ilkokula hazırlık hakkında kendi yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?

6. Sınıf öğretmeni adaylarının okul öncesi eğitim programları ve ilkokula hazırlık hakkında kendi yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?

7. Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının çocukların ilkokula başlamak için sahip olması gereken gelişimsel özellikler, beceriler ve yeterliliklere ilişkin görüşleri nelerdir?

8. Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının çoğunun hangi durumlarda ilkokula hazır olmadığına ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Eğitimin her bir kademesinin bireyi bir sonraki kademeye hazırlamak olduğu düşünüldüğünde; eğitim kademelerinin de birbirlerinin içerikleri ile uyumlu ve birbirini hedefleyen, takip eden özelliklere sahip olması gerekmektedir. Programlar bu koşulu sağlayacak biçimde hazırlansa dahi uygulamada bu durumun gerçekleşebilmesi için uygulayıcıların bu felsefe ile hareket etmesi; çocukların ilerleyen eğitim yaşamlarında ve gelişimlerine uygun olarak hangi görevleri yerine getirmesi gerektiğini, dolayısıyla çocukların karşılaşacağı görevlerde bir sonraki ve bir önceki aşamada neleri başarması gerektiğini bilmesi önemlidir. Okul öncesi eğitim ve ilkokul eğitimi; temel eğitim çatısı altında bu noktada geçişin sağlandığı iki alt birimi kendi içinde değerlendirerek ve aynı zamanda bütünleştirerek bünyesinde barındıran bir durumdur. Bu nedenle araştırmada nitel araştırma yönteminin durum çalışması desenlerinden biri olan iç içe geçmiş çoklu durum yöntemi kullanılmıştır. İç içe geçmiş çoklu durum çalışmasında, ele alınan veya araştırmaya dahil edilen her durum kendi içerisinde çeşitli alt birimlere ayrılarak çalışılır (Yıldırım & Şimşek, 2012). Bu desende araştırmaya katılan her grup (okul öncesi öğretmen adayları, sınıf öğretmeni adayları) birer analiz birimi olarak düşünülmüştür. Her grubun fikirleri kendi birimi bazında analiz edilmiş olup oluşturdukları bütünü kesişimi (okul öncesinden ilkokula geçiş) bağlamında birbirlerinin programlarına olan bakış açıları değerlendirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu çok aşamalı örnekleme yapılarak belirlenmiştir. Buna göre öncelikle 2015-2016 eğitim öğretim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi dördüncü sınıfında öğrenim gören okul öncesi ve sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının alan dersleri, pedagoji dersleri ve uygulama derslerini almış olmaları kriterine uygun olarak amaçlı örnekleme yöntemiyle 4. sınıf öğrencileri seçilmiştir. Bu kapsamda okul

öncesi ve sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerine ilgili araştırma duyurusu yapılmış ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden öğretmen adayları arasından uygun örnekleme yöntemine göre tesadüfi olarak (isim yazılı listeden kura çekme) ve kota örnekleme yöntemi uyarınca araştırmacılar tarafından 30 kişi olarak belirlenen sınır doğrultusunda her bir anabilim dalından 30 öğretmen adayı belirlenmiştir. Toplam 60 öğretmen adayı araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalları öğretmen adaylarının görüşlerini almak amacıyla araştırmacılar tarafından her iki anabilim dalı öğretmen adaylarına yönelik olarak ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve uygulanmıştır. Görüşme formundaki sorular hazırlanırken; soruların anlaşılabilir, açık-uçlu olmasına odaklanılmış; yönlendirmeden ve çok boyutlu soru sormaktan kaçınılmış, alternatif sorular hazırlama, farklı türden sorular hazırlama, soruları mantıklı bir biçimde düzenleme gibi ilkelere (Yıldırım ve Şimşek, 2012) uyulmuştur. Araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu 9 alan uzmanına gönderilerek alan uzmanlarının görüşleri alınmış ve bu doğrultuda uygun ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Veri toplama aracı her iki anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adayları için soru cümlesi içerisinde yalnızca program adlarının farklı olduğu, aynı nitelikteki toplam sorudan oluşmaktadır. Bu sorular sırasıyla;

1. Okul öncesi eğitim programının özellikleri nelerdir? İlkokul programının özellikleri nelerdir?
2. Okul öncesi eğitim programına dair edindiğiniz bilgilerin kaynağı/kaynakları nelerdir? İlkokul programına dair edindiğiniz bilgilerin kaynağı/kaynakları nelerdir?
3. Okul öncesi eğitim programı ya da ilkokula hazırlık hakkında herhangi bir eğitim aldınız mı? Aldığınız eğitim nedir? İlkokul programı ya da ilkokula hazırlık hakkında herhangi bir eğitim aldınız mı? Aldığınız eğitim nedir?
4. Bir ilkokul öğretmeni neden okul öncesi eğitim programı hakkında bilgi sahibi olmalıdır? Bir okul öncesi öğretmeni neden ilkokul programı hakkında bilgi sahibi olmalıdır?
5. *Okul öncesi öğretmen adayı olarak ilkokul programları ve ilkokula hazırlık hakkında kendi yeterlilik düzeyleriniz nedir? Görüşünüzün nedenini açıklayınız.*
6. *Sınıf eğitimi öğretmen adayı olarak okul öncesi eğitim programı ve ilkokula hazırlık hakkında kendi yeterlilik düzeyleriniz nedir? Görüşünüzün nedenini açıklayınız.*
7. İlkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken gelişimsel özellikler nelerdir?
8. İlkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken beceriler nelerdir?
9. İlkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken yeterlikler nelerdir?
10. Bir çocuğun hangi durumlarda ilkokula hazır olmadığını düşünürsünüz?

Verilerin Toplanması

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalları öğretmen adaylarının görüşlerini almak amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada bu analizin kullanım amacı, uygulama sürecinden elde edilen verilerin betimsel bir yaklaşım ile düzenlenerek yorumlanması ve sunulmasıdır. Bu amaçla elde edilen veriler, öncelikle iki ayrı kodlayıcı tarafından kodlanmıştır. Kodlayıcı 1 (K1) 5 adet görüşme formu üzerinden açık kodlama yapmıştır. Kodlayıcı 2 de K1'in yapmış olduğu açık kodlama sonuçlarını inceleyerek bu kodların nasıl şekillendiğini değerlendirmiştir. Değerlendirmenin ardından iki kodlayıcı oluşan kodlar üzerinde tartışarak fikir birliğine varmışlardır. Ortaya çıkan bu fikir birliği kodlamaların geçerliliğinin sağlanması için önemlidir.

Kodlayıcılar her iki programda öğrenim gören öğretmen adaylarından alınan görüşme formlarının yaklaşık %25'ini (her anabilim dalından 8'er tane) ayrı ayrı kodlamışlardır. Yapılan kodlamaların ardından, kodlayıcılar arası tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Kodlayıcılar arası tutarlılık katsayısı hesaplanırken K1'in ortaya koyduğu kodlar üzerinden kapalı kodlama tekniği ile kodlama yapılmıştır. İki kodlayıcının değerlendirmeleri sonucunda

Cohen's Kappa tutarlılık korelasyon katsayısı $k=.84$ olarak hesaplanmıştır. Geriye kalan toplam 39 adet form K1 ve K2 tarafından kodlanarak değerlendirilmiştir. Yapılan kodlamaların ardından kodlayıcılar bir araya gelerek kodların kümelendiği görüşleri belirli bir beceriyi işaret etmesi ya da fikri, felsefeyi içermesi gibi program özelliklerini göz önünde bulundurarak temaları belirlemiştir. Öğretmen adaylarının her bir temaya yönelik görüşlerinin betimlenmesi ve yorumlanmasında ise frekans değerlerinden yararlanılmıştır. Söz konusu frekans değerleri öğretmen adaylarının sayısı değil; fikirleri temel alınarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Çalışmadan Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalları'nda öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının okul öncesi ve ilkökul eğitimi programları hakkındaki görüşlerinin incelenmesini amaçlayan bu araştırmaya ait bulgular tablolar halinde bu bölümde sunulmuştur.

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalları'nda öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının programların özelliklerine ilişkin bilgileri, programlar hakkında eğitim alma durumları ve bilgi kaynaklarına ilişkin görüşlerine dair bulgular Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Programların Özelliklerine İlişkin Bilgileri

Okul öncesi öğretmeni adayları		
Kategoriler	Görüşler	
Dersler yer almaktadır (19)	Ses öğretimi (5)	
	Çizgi çalışmaları (4)	
	Bilgi içerik (3)	
	Ders işlemeye (3)	
	Dersler arası ilişki (1)	
	Hayat bilgisi dersi bulunur (1)	
	Ödevler verilmektedir (1)	
	Oyun (1)	
	Programın felsefi özellikleri (12)	Öğrenci merkezli program (3)
		Okula uyum (3)
Yaş ve gelişim (3)		
Okul öncesi programı ile bütün (1)		
Okula hazırlık (1)		
Kapasite gelişimi (1)		
Beceriler bulunmaktadır (6)		Okuma yazma becerisi (5)
Gelişim alanlarını içerir (3)	Matematik becerisi (1)	
	Fiziksel gelişim (1)	
	Kalem tutma (1)	
El göz koordinasyonu (1)		
Sınıf öğretmeni adayları		
Gelişim alanları (19)	Duyuşsal gelişim (6)	
	Kaba motor hareketler (5)	
	Bilişsel gelişim (3)	
	Psikomotor gelişim (3)	
	İnce motor kasların gelişimi (2)	
Programın felsefi özellikleri (13)	Oyun temelli olması (11)	
	Esnek yapısı (2)	
İlkokula hazırlama amacı vardır (10)	-	
Etkinlik türleri bulunur (4)	Drama etkinlikleri (2)	
	Değerlerin öğretimine ilişkin etkinlikler (2)	
Oyun-eğlence ortamı bulunur (3)	-	

Okul öncesi öğretmen adayları ilkökul programları ile ilgili; derslerden oluştuğunu (19), programın felsefi yapısına (12), programda yer alan becerilere (6) dair bilgi sahibi olduklarını ve programın gelişim (3) alanlarını

içerdiğini belirtmişlerdir. Bunun yanında okul öncesi öğretmen adaylarının bir kısmı, ilkokul programıyla ilgili bilgisinin olmadığını (11) ifade etmiştir. Okul öncesi öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu ilkokul programlarının içeriğinde yer alan derslerle ilgili olarak “ses öğretimi ve çizgi çalışmaları” yapıldığını; programların felsefi yapısı ile ilgili olarak “öğrenci merkezli, okula uyum sağlayan, yaş ve gelişim odaklı” olduğunu; “okuma yazma ve matematik” becerilerini geliştirmeyi amaçladığını; gelişim alanlarından “fiziksel gelişim ve el göz koordinasyonunu sağlama” ile ilgili çalışmaların yapıldığını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Sınıf öğretmeni adayları ise okul öncesi eğitim programı ile ilgili olarak: gelişim alanlarının yer aldığını (19), programın felsefi yapısına dair bilgi sahibi olduklarını (13), ilkokula hazırlamayı amaçladığını (10), etkinlik türlerinden oluştuğunu (4) ve oyun-eğlence (3) odaklı olduğu bilgisine sahiptirler. Sınıf öğretmeni adaylarının çoğunluğu okul öncesi eğitim programının en fazla “duyuşsal” ve “kaba motor” gelişim alanlarını kapsadığını; programın felsefi yapısının “oyun temelli” ve “esnek”, etkinlik türlerinin “drama” ve “değer” odaklı olduğu görüşündedirler.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Programlar Hakkındaki Bilgi Kaynaklarına İlişkin Görüşleri

Okul öncesi öğretmeni adayları	
Kategoriler	Görüşler
Eğitim süreci (15)	Lisans dersi (11)
	Dershane (2)
	Seminer (2)
Sosyal çevre ve deneyim (6)	Kardeş (3)
	Arkadaş (2)
	Yaşantı (1)
Sınıf öğretmeni adayları	
Ders (6)	“Erken Çocukluk Eğitimi” dersi (6)

Okul öncesi öğretmen adayları ilkokul programları ile ilgili olarak bilgiyi; en fazla eğitim süreci içerisinde aldıkları lisans derslerinden, sosyal çevre ve deneyimlerden edindiklerini ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmeni adayları ise okul öncesi eğitim programlarına ilişkin bilgiye lisans eğitimlerinde aldıkları “Erken Çocukluk Eğitimi Dersi” aracılığıyla sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Programlar Ve İlkokula Hazırlık İle İlgili Eğitim Alma Durumları

Okul öncesi öğretmeni adayları		Sınıf öğretmeni adayları	
Görüşler	n	Görüşler	n
Ders	23	Ders	11
Yok	5	Kurs	4
Seminer	4	Kongre	2

Okul öncesi öğretmen adayları ilkokul programları ve ilkokula hazırlık hakkında “ders (23)” ve “seminer (4)” kanalıyla eğitim aldıklarını, bazı öğretmen adayları ise eğitim almadıklarını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmeni adayları ise okul öncesi eğitim programları ve ilkokula hazırlık ile ilgili “ders (11)”, “kurs (4)” ve “kongre (2)” yoluyla eğitim aldıklarını ifade etmişlerdir. Her iki tablo birlikte incelendiğinde; öğretmen adaylarının programlar hakkındaki bilgiye, çoğunlukla lisans eğitimleri boyunca aldıkları dersler yoluyla ulaştıkları söylenebilir.

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalları’nda öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının programlar hakkında bilgi sahibi olmanın gerekliliğine ilişkin görüşleri ve programlar hakkında kendi yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşlerine dair bulgular Tablo 4, Tablo 5 ve Tablo 6’da sunulmaktadır.

Tablo 4. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının İlkokul Programı; Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okul Öncesi Eğitim Programı Hakkında Bilgi Sahibi Olmanın Gerekliliğine İlişkin Görüşleri

Okul öncesi öğretmeni adayları	
Kategoriler	Görüşler
Okul öncesi eğitim programının amacıdır (29)	İlkokula hazırlayabilmek için (19)

	Okul öncesi programın amacı (6)
	Gereklilik (3)
	Uyumu kolaylaştırmak için (1)
Eğitim bütünlüğü (6)	Eğitimi bir bütündür (5)
	Bir sonraki adım (1)
Sınıf öğretmeni adayları	
Çocuğun gelişimi bilmek (17)	Hazırbulunuşluk olmalı (6)
	Gelişim bütündür (3)
	Yeterli olgunluğa ulaşma (2)
	Bireysel fark (2)
	Gelişim düzeyini anlamak için (2)
	Gelişimsel özellikler ve becerileri bilmek (2)
Program eksikliklerini gidermek (11)	Öğrencilerin gelişim özelliklerine göre eğitim (4)
	Program eksikliklerini gidermek (2)
	Teoriyi bilsin ki uygulamaya geçsin (2)
	Programla ilgili bilgi sahibi olmak (2)
	Temel eğitime hazırlamak için (1)
Yeni programda ilkokula başlama yaşı düştüğünden (11)	---
Okul öncesi eğitim almayan çocuğa destek (7)	Eğitim alan almayan arası fark (5)
	Kritik dönemde kazanamadığı davranışlar (2)
Eğitim kademeleri bütündür (2)	--

Okul öncesi öğretmen adayları ilkokul programları hakkında bilgi sahibi olmayı, “okul öncesi eğitim programının amacı (29)” ve “eğitimin bütünlüğü (6)” açısından gerekli görmektedirler. Okul öncesi programın amacı olarak “ilkokula hazırlayabilmek için” bilinmesi gerekir görüşü ön plana çıkmıştır. Sınıf öğretmeni adayları ise okul öncesi program hakkında bilgi sahibi olmayı, “çocuğun gelişimini bilmek (17)”, “program eksikliklerini gidermek (11)”, “yeni programda ilkokula başlama yaşının düşmesi (11)”, “okul öncesi eğitim almayan çocuğa destek olma(7)” ve “eğitim kademelerinin bütün olması (2)” nedenlerinden dolayı gerekli görmektedirler. Çocuğun gelişimini bilmek noktasında çocuğun hazırbulunuşluk durumunun ne olduğunun bilinmesi; program eksikliklerini gidermede gelişim özelliklerine göre eğitimin verilmesi ve okul öncesi eğitim alamayan çocuğa destek durumunda ise eğitim alan ile almayan arasındaki farkın ortadan kaldırılması görüşleri ön plana çıkmıştır.

Tablo 5. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının İlkokul Programları Ve İlkokula Hazırlık Hakkında Kendi Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Yeterli görme durumu	Kategoriler	Görüşler
Yeterli (2)	Aldığım eğitime güveniyorum (3)	İlköğretime hazırlık dersinde birçok bilgiye sahip oldum (2)
		Yapmam gereken çalışmalarını biliyorum (1)
Yetersiz (13)	Kendimi geliştiremedim (15)	Yetersiz hissediyorum (4)
		Deneyimim yok (4)
		Programı incelemedim (3)
		İlkokul programında yetersizim (3)
		Eğitim almadım (1)
	Derslerdeki eksiklik (4)	Ders yetersiz (4)
Kararsızım (15)	Kişisel gelişim (13)	Deneyim (10)
		Bilgili değilim (3)
	Gelişime açıklık (5)	Kendimi geliştirme (4)
		Öğretmen (1)
	Aldığım eğitim (2)	Eğitim yeterli değil (1)
		Programı bilmiyorum (1)
	Program sürekli değişiyor (1)	---
	Alanım değil (1)	---

İlkokul programları ve ilkökula hazırlık ile ilgili yeterliklerine ilişkin çalışma grubunu oluşturan toplam 30 okul öncesi öğretmen adayının 2'si "yeterli", 13'ü "yetersiz", 15'i ise "kararsız" olduklarını belirtmişlerdir. Bu durumda öğretmen adaylarının kendilerine ilişkin değerlendirmelerinin nedenleri incelendiğinde; kendilerini yeterli olarak değerlendiren öğretmen adayları "aldığı eğitime güvendiklerinden (3)"; yeterli görmeyen öğretmen adayları "kendini geliştirememekten (15)" ve "derslerdeki içerik eksikliğinden (4)"; kararsız olan öğretmen adayları ise "kişisel gelişim (13)", "gelişime açıklık (5)" ve "aldığım eğitim (2)" nedenlerinden kaynaklandığını ifade etmişlerdir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okul Öncesi Programları Ve İlkokula Hazırlık Hakkında Kendi Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Yeterli görme durumu	Kategoriler	Görüşler
Yeterli (6)	Aldığım eğitime güveniyorum (6)	Eğitime güveniyorum (2) Dersler ve staj (2) Okula uyum sağlamayı biliyorum (2)
Yetersiz (14)	Derslerdeki eksik (10)	Ders saati az (3) Lisans eğitiminde uygulama yok (3) Öğrenemedim (2) Bilgim yok (2)
	Kendimi geliştiremedim (9)	Eğitim almadım (3) Programa katılmadım (2) Kendimi geliştiremedim (2) Yeterli bilgim yok (2)
Kararsızım (10)	Aldığım eğitim (9)	Eğitim (3) Uygulama yapmadım (2) Planlı eğitim almadım (2) Endişeliyim (1) Derslerde öğrendiklerim (1)
	Kişisel gelişim (4)	Bireysel nedenler (2) Yeterli olduğunu düşünmüyorum (2)

Sınıf öğretmeni adaylarının okul öncesi eğitim programları ve ilkökula hazırlık ile ilgili yeterliklerine ilişkin kendilerini nasıl değerlendirdikleri incelendiğinde; 6 öğretmen adayının kendisini "yeterli", 14 öğretmen adayının "yetersiz" ve 10 öğretmen adayının ise "kararsız" olduklarını belirtmişlerdir. Bu durumun nedenleri sorulduğunda; sınıf öğretmeni adaylarından kendilerini yeterli gören öğretmen adayları "aldığı eğitime güvendiklerini (6)"; yeterli görmeyen öğretmen adayları "derslerdeki içerik eksikliğinden (10)" ve "kendini geliştirememekten (9)" kaynaklandığını; kararsız olan öğretmen adayları ise "aldığım eğitim (9)" ve "kişisel gelişim (4)" nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Öğretmen adaylarının ilkökula başlamak için çocukların sahip olması gereken gelişimsel özellikler, beceriler ve yeterliliklere yönelik görüşlerine ait bulgular Tablo 7, Tablo 8 ve Tablo 9'da sunulmaktadır.

Tablo 7. Öğretmen Adaylarının İlkokula Başlamak İçin Çocukların Sahip Olması Gereken Gelişimsel Özelliklerine İlişkin Görüşleri

Okul öncesi öğretmeni adayları	
Kategoriler	Görüşler
Psikomotor gelişim (18)	El göz koordinasyonunu sağlamalı (8) Kalem tutmayı yapmalı (7) Psikomotor özellikler gelişmeli (3)
Fiziksel gelişim (15)	İnce ve kaba motor kaslar gelişmeli (9) Motor gelişim (6)
Bilişsel gelişim (15)	Zihinsel gelişim (7) Dikkatini koruma (4) Duyuşsal gelişim (3) Kendi özelliklerini tanıma (1)

Sosyal-duygusal gelişim (13)	Sosyal gelişim (7) Olumlu sosyal ilişki (5) Psikolojik hazır olma (1)
Öz bakımın gelişmesi (11)	Tuvaletini yapabilme (6) Öz bakım becerilerini kazanma (5)
Olgunlaşmanın sağlanması (10)	Gelişim alanlarında yeterlilik (4) Belli yaşta olma (3) Sırada belirli süre oturma (3)
Dil gelişimi (6)	Kendini ifade etme (4) Dilin gelişmesi (1) Dinleme becerisi (1)
Sınıf öğretmeni adayları	
Fiziksel gelişim (22)	Biyolojik gelişim (8) Kaba kas (7) İnce kas (5) Kabandan inceye geçiş (2)
Psikomotor gelişim (8)	El-göz koordinasyonu (3) Psikomotor (3) Sinir-kas eş güdümü (2)
Öz bakımın gelişmesi (8)	İhtiyacını karşılama (4) Öz bakım (2) Yemek yeme (2)
Sosyal-duygusal gelişim (7)	Öğrenme isteği (2) Sorumlulukları yerine getirme (2) Kişisel özelliklerini bilme (2) Duyuşsal (1)
Dil gelişimi (4)	Kendini ifade etme (3) Türkçe bilme (1)
Olgunlaşma (4)	--
Bilişsel gelişim (3)	Nesne sürekliliği (2) Bilişsel (1)

Okul öncesi öğretmen adaylarının çocukların ilkokula başlamak için sahip olması gereken gelişimsel özelliklere ilişkin görüşleri: “psikomotor gelişim (18)”, “fiziksel gelişim (15)”, “bilişsel gelişim (15)”, “sosyal duygusal gelişim (13)”, “özbakım (11)”, “olgunlaşma (10)” ve “dil gelişimi (6)” kategorileri altında yer almıştır. Okul öncesi öğretmen adayları psikomotor gelişim kategorisinde el göz koordinasyonu ve kalem tutma; fiziksel gelişim kategorisinde ince ve kaba motor gelişimi; bilişsel gelişim kategorisinde zihinsel ve duyuşsal gelişim, dikkatini koruma; sosyal-duygusal gelişim kategorisinde sosyal gelişim ve olumlu sosyal ilişki; özbakım kategorisinde tuvaletini yapabilme; olgunlaşma kategorisinde gelişim alanlarında yeterlilik, belli yaşta olma ve sırada belirli süre oturma; dil gelişimi kategorisinde kendini ifade etmenin yer aldığı görüşündedirler.

Sınıf öğretmen adaylarının ilkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken gelişimsel özelliklere ilişkin görüşleri: “fiziksel gelişim (22)”, “psikomotor gelişim (8)”, “özbakım (8)”, “sosyal-duygusal gelişim (7)”, “dil gelişimi (4)”, “olgunlaşma (4)” ve “bilişsel gelişim (3)” kategorileri altında yer almıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının fiziksel gelişim kategorisinde biyolojik, kaba ve ince kas; psikomotor gelişim kategorisinde el göz koordinasyonu ve sinir-kas eş güdümü; öz bakım kategorisinde ihtiyacını karşılama ve yemek yeme; sosyal-duygusal gelişim kategorisinde öğrenme isteği, sorumlulukları yerine getirme ve kişisel özelliklerini bilme; dil gelişimi kategorisinde kendini ifade etme; bilişsel gelişim kategorisinde ise nesne sürekliliği olması gerektiği ile ilgili görüşleri ön plana çıkmıştır.

Tablo 8. Öğretmen Adaylarının İlkokula Başlamak İçin Çocukların Sahip Olması Gereken Becerilere İlişkin Görüşleri

Okul öncesi öğretmeni adayları

Kategoriler	Görüşler
Psikomotor beceri (19)	Kalem tutma (11)
	Küçük kas becerileri (7)
	El göz koordinasyonu (1)
Sosyal beceri (19)	Sosyallik (6)
	İletişim becerileri (5)
	Empati kurma (3)
	Özgüven (3)
	Farklılıklara saygı (1)
	Sıra bekleme (1)
Dil becerisi (19)	Kendini ifade edebilme (6)
	Okuma yazma farkındalığı (4)
	Türkçeyi doğru kullanma (3)
	Dinleme becerileri (3)
	Yönergeye uygun yazma (3)
Öz bakım becerisi (12)	Öz bakım becerileri (7)
	Tuvalet (4)
	İhtiyaçlarını karşılama (1)
Bilişsel beceriler (9)	Düşünme becerileri (5)
	Sayı sayma (2)
	Dikkati sağlama ve koruma (2)
Olgunlaşma (4)	Sıraya doğru şekilde oturma (2)
	Etkinliğe başlayıp bitirebilme (2)
Sınıf öğretmeni adayları	
Öz bakım beceresi (26)	Öz bakım (10)
	Tuvalet (6)
	Giyinmek (3)
	Ayakkabı (3)
	Merdiven (2)
	Yemek yeme (2)
Psikomotor beceri (21)	Kalem tutma (4)
	İnce kas (4)
	Psikomotor beceriler (4)
	Çizim (3)
	Kaba (2)
	Boyama (2)
	Kas koordinasyonu (2)
Düşünme becerileri (6)	Ayrıntılara önem verme (2)
	Eleştirel düşünme (2)
	Karar verme (2)

Okul öncesi öğretmen adaylarının ilkokula başlamak için sahip olunması gereken becerilere ilişkin görüşleri: “psikomotor beceri (19)”, “sosyal beceri (19)”, “dil becerisi (19)”, “özbakım (12)”, “bilişsel beceriler (9)”, “olgunlaşma (4)” ve “bilmiyorum (3)” kategorileri altında yer almıştır. Okul öncesi öğretmen adaylarının çocukların psikomotor beceri kategorisinde kalem tutma ve küçük kas becerileri; sosyal beceri kategorisinde sosyallik, iletişim becerileri ve empati kurma; dil becerisi kategorisinde kendini ifade etme, okuma yazma farkındalığı ve Türkçe’yi doğru kullanma; özbakım becerileri kategorisinde tuvalet ve ihtiyaçlarını karşılama; bilişsel beceriler kategorisinde düşünme becerileri; olgunlaşma kategorisinde sıraya doğru oturabilme ve etkinliğe başlayıp bitirebilme yeterliliklerine sahip olması gerektiği yönünde görüşleri olduğu belirlenmiştir.

Sınıf öğretmen adaylarının ilkokula başlamak için sahip olunması gereken becerilere ilişkin görüşleri: “öz bakım (26)”, “psikomotor beceri (21)” ve “düşünme becerileri (6)” kategorileri altında yer almıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının öz bakım kategorisinde tuvalet ihtiyacını kendi başına karşılama, giyinmek, ayakkabı giyebilmek,

merdiven inip çıkabilmek ve yemek yemek; psikomotor beceri kategorisinde kalem tutma, ince kas ve çizim; düşünme becerileri kategorisinde ayrıntılara önem verme, eleştirel düşünme ve karar verme ile ilgili yeterliliklere sahip olmaları gerektiğine yönelik görüşleri ön plana çıkmıştır.

Tablo 9. Öğretmen Adaylarının İlkokula Başlamak İçin Çocukların Sahip Olması Gereken Yeterliliklere İlişkin Görüşleri

Okul öncesi öğretmeni adayları	
Kategoriler	Görüşler
Sosyal-duygusal yeterlilik (12)	Sosyal yeterlilik (9)
	Sorumluluk alma (3)
Bilişsel yeterlilik (10)	Dikkati sağlama ve koruma (5)
	Bilişsel yeterlik (4)
	Duyuşsal yeterlik (1)
Öz bakım yeterlikleri(10)	Kendine yetebilme (6)
	İhtiyaçlarını karşılayabilme (3)
	Tuvalet (1)
Olgunluk (4)	Sıradan kalkmadan belli süre oturabilme (4)
Dil yeterlikleri (4)	Kendini ifade edebilme (3)
	Etkin dinleyebilme (1)
Motor yeterlikleri (4)	Kas gelişimi (3)
	El-göz koordinasyonu (1)
Sınıf öğretmeni adayları	
Sosyal-duygusal yeterlilik (14)	Yardımlaşma (2)
	Sosyal davranış (2)
	Okulu karşı istek (2)
	Kendine güvenme (2)
	Başarma isteği (2)
	Kurallar (2)
	Adını ifade etme (2)
	Hazırbulunluluk (3)
Olgunluk (13)	Olgunluk (3)
	Okul olgunluğu (3)
	Okul bilinci (2)
	Okuma yazma isteği (2)
	Kas gelişimi (3)
Psikomotor yeterlilik (8)	Psikomotor (3)
	El-göz koordinasyonu (2)
	Kendini ifade etme (3)
Dil yeterlilikleri (7)	Kelime telaffuzu (2)
	Yönergeye uyma (2)

Okul öncesi öğretmen adaylarının ilkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken yeterliliklere ilişkin görüşleri: “sosyal duygusal yeterlilik (12)”, “bilişsel yeterlilik (10)”, “öz bakım (10)”, “olgunluk (4)”, “dil yeterlikleri (4)” ve “motor yeterlikleri (4)” kategorileri altında toplanmıştır. Okul öncesi öğretmen adayları sosyal duygusal yeterlilik kategorisinde sosyal yeterlilik ve sorumluluk alma; bilişsel yeterlilik kategorisinde dikkati sağlama ve koruma; öz bakım kategorisinde kendine yetebilme ve ihtiyaçlarını karşılayabilme; olgunluk kategorisinde sırada belirli bir süre oturabilme; dil yeterlikleri kategorisinde kendini ifade edebilme; motor yeterlikleri kategorisinde kas gelişimini sağlama yeterliliğinde olmaları gerektiğini düşünmektedirler.

Sınıf öğretmen adaylarının ilkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken yeterliliklere ilişkin görüşleri: “sosyal duygusal yeterlilik (14)”, “olgunluk (13)”, “psikomotor yeterlilik (8)”, “dil yeterlilikleri (7)”, “öz bakım (2)”, “dikkat (2)” ve “oyuna dair yeterlilik (2)” kategorileri altında yer almıştır. Sınıf öğretmeni adayları sosyal duygusal yeterlilik kategorisinde yardımlaşma, sosyal davranış, kendine güvenme ve kurallar; olgunluk

kategorisinde hazırbulunuşluk, okul olgunluğu ve okul bilinci; psikomotor yeterlilik kategorisinde kas gelişimi, el-göz koordinasyonu; dil yeterlikleri kategorisinde kendini ifade etme, kelime telaffuzu ve yönergeye uyma yeterliliklerinin yer aldığı belirtilmiştir.

Öğretmen adaylarının çocukların hangi durumlarda ilkökula hazır olmadıklarına ilişkin görüşlerine ait bulgular Tablo 10'da sunulmaktadır.

Tablo 10. Öğretmen Adaylarının Çocuğun Hangi Durumlarda İlkokula Hazır Olmadığına İlişkin Görüşleri

Okul öncesi öğretmeni adayları	
Kategoriler	Görüşler
Hazırbulunuşluk (olgunluk) (21)	Gelişim geriliği (7)
	Tüm gelişim alanlarında olgunluk (6)
	7 yaşından küçük olması (4)
	60 aydan küçük olması (3)
	Hazır hissetmeme (1)
Sosyal duygusal yetersizlik (19)	Aileden uzak kalma (9)
	Sosyal gelişim geriliği (8)
	Duygusal yetersizlik (1)
	Uyum sorunu yaşıyorsa (1)
Bilişsel yetersizlik (12)	Bilişsel yeterliliği yoksa (5)
	Dikkati sağlayamıyor ve koruyamıyorsa (4)
	Dikkatsizlik (1)
	Zihinsel gelişim (1)
	Sayı tanımama (1)
Fiziksel yetersizlik (6)	İnce kaba motor yetersizliği (3)
	Kas gelişimi tam değil (3)
Psikomotor yetersizlik (4)	Doğru kalem tutamama (3)
	Makas tutamama (1)
Öz bakım yetersizlikleri (2)	İhtiyaçlarını karşılayamıyorsa (1)
	Tuvalet (1)
Dil gelişimi (1)	Okuma yazma farkındalığı yok (1)
Sınıf öğretmeni adayları	
Hazırbulunuşluk (14)	Okul olgunluğu (12)
	Okula hazırbulunuşluk (2)
Öz bakım yetersizlikleri (13)	Öz bakım becerilerini kazanma (9)
	Tuvalet eğitimi (4)
Sosyal duygusal yetersizlik (12)	Duygusal yetersizlik (3)
	Sosyalleşme (3)
	Çevreye uyum (2)
	Kurallara uyma (2)
	Çekingenlik (2)
Psikomotor gelişim yetersizliği (10)	Küçük kas (4)
	Büyük kas (2)
	Kalem tutma (2)
	Psikomotor yetersizlik (2)
Fiziksel gelişim yetersizliği (5)	Kronolojik yaş (3)
	Biyolojik gelişim (2)
Bilişsel gelişim yetersizliği (5)	Bilişsel yetersizlik (3)
	Öğrenme güçlüğü (2)
Dil gelişimi yetersizliği (3)	Türkçeyi bilmiyorsa (2)
	Telaffuz (1)

Okul öncesi öğretmen adaylarının ilkokula hazır olamaya ilişkin görüşleri: “hazırbulunuşluk (21)”, “sosyal duygusal yetersizlik (19)”, “bilişsel yetersizlik (12)”, “fiziksel yetersizlik (6)”, “psikomotor yetersizlik (4)”, “özbakım (2)” ve “dil gelişimi (1)” kategorileri altında yer almıştır. Okul öncesi öğretmen adayları hazırbulunuşluk kategorisinde, gelişim geriliği, tüm gelişim alanlarında olgunluk ve 7 yaşından küçük olma durumu; sosyal duygusal yetersizlik kategorisinde, aileden uzak kalma ve sosyal gelişim geriliği; bilişsel yetersizlik kategorisinde dikkati sağlayıp koruyamamak; fiziksel yetersizlik kategorisinde ince kaba motor yetersizlik ve kas gelişiminin tam olmaması; psikomotor yetersizlik kategorisinde doğru kalem tutamama; özbakım kategorisinde ihtiyaçlarını karşılayamama ile ilgili görüşleri ön plana çıkmıştır.

Sınıf öğretmen adaylarının ilkokula hazır olamaya ilişkin görüşleri: “hazırbulunuşluk (14)”, “öz bakım (13)”, “sosyal duygusal yetersizlik (12)”, “psikomotor gelişim (10)”, “fiziksel gelişim (5)”, “bilişsel gelişim (5)” ve “dil gelişimi (3)” kategorileri altında yer almıştır. Sınıf öğretmeni adayları hazırbulunuşluk kategorisinde, okul olgunluğu ve okula hazırbulunuşluk; özbakım kategorisinde, özbakım becerileri kazanma ve tuvalet eğitimi; sosyal duygusal yetersizlik kategorisinde, duygusal yetersizlik, sosyalleşme ve çevreye uyum; psikomotor gelişim kategorisinde, küçük ve büyük kas gelişimi, kalem tutma; fiziksel gelişim kategorisinde kronik yaş; bilişsel gelişim kategorisinde bilişsel yetersizlik; dil gelişimi kategorisinde Türkçe’yi bilmemek gibi durumları yetersizlikler olarak değerlendirmişlerdir.

Tartışma ve Sonuç

Çalışmadan Okul Öncesi ve Sınıf Eğitimi anabilim dallarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının okul öncesi eğitim programı ve ilkokul eğitimi programı hakkındaki görüşlerinin incelenmesini amaçlayan bu araştırmanın sonucunda her iki öğretmenlik alanında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının diğer öğretmenlik alanına ve programına dair sınırlı bilgi sahibi oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının programların özelliklerine ilişkin bilgileri, programlar hakkında eğitim alma durumları ve bilgi kaynaklarına ilişkin görüşlerine dair sonuçlar

Okul öncesi öğretmenliği lisans programında bir yarıyıl süreyle aldıkları “İlkokula Hazırlık ve İlkokul Programları” dersi ve sınıf öğretmenliği lisans programında bir yarıyıl süreyle aldıkları “Erken Çocukluk Eğitimi” dersinin, her iki öğretmenlik alanında öğrenim gören öğretmen adaylarının sınırlı düzeyde bilgi sahibi olmasını sağladığı; ancak kendilerini yeterli hissetmelerine yetecek kadar bilgi ve beceri kazandırmadığı görülmüştür.

Okul öncesi eğitimden yükseköğretimin sonuna kadar eğitim kademelerinin her biri bir diğerinin işleyişini doğrudan etkilemektedir. Bir önceki eğitim kademesi bir sonraki eğitim kademesi için öğrenciyi daha hazır kılmayı hedeflemelidir. Bu nedenle, sistem yaklaşımının gereği olarak, bu kademelerin her birinin ayrı ayrı amacına ulaşması önemli ve zorunlu bir durumdur (MEB, 2010). Araştırmada ele alınan eğitim kademelerinden okul öncesi eğitimin temel amaçlarından biri olan “çocukları ilkokula hazırlamak” amacı da bu görüşü destekler niteliktedir. Okul öncesi eğitimin ilkokula hazır olmada ve geçiş süresinde sahip olduğu önemli role ilişkin literatürde de birçok araştırma bulunmaktadır (Akşin, 2013; Atılğan, 2001; Cinkılıç, 2009; Dağlı, 2007; Dursun, 2009; Ekinci, 2001; Erbay, 2008; Ergün, 2003; Esaspehlivan, 2006; Özbek, 2003; Tamkavas, 2003; Taner, 2003; Taner & Başal, 2005; Temiz, 2002; Toluç, 2008; Tunçeli, 2012). Çocukların tüm gelişim alanlarında desteklenmesinin yanı sıra onları bir sonraki eğitim kademesine -yani ilkokul eğitimine- hazırlama görevi de bulunan okul öncesi eğitim kademesinde görev yapacak öğretmenlerin/öğretmen adaylarının, kendi eğitim kademelerine ait gerekli bilgi ve donanıma sahip olmalarının yanı sıra bir üst eğitim kademesine yani ilkokula ait bilgi ve donanıma da sahip olmaları ve kendilerini bu alanda da yeterli görmeleri önemlidir.

Öğretmen adaylarına diğer kademedeki eğitim programı hakkında bilgi sahibi olmanın gerekliliğine dair görüşleri sorulduğunda; okul öncesi öğretmen adaylarının kendi eğitim kademelerinde bulunan ilkokula hazırlama amacı nedeniyle bilgi sahibi olmaları gerektiğini düşündükleri görülmektedir. Aynı soruya ilişkin sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri ise çocuğun gelişimini iyi bilmek ve okul öncesi eğitim programında varsa eksiklikleri gidermek üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu sonuçtan hareketle her iki eğitim kademesinde görev alacak olan öğretmen adaylarının diğer eğitim kademesine dair bilgi sahibi olmanın gerekliliğinin farkında oldukları söylenebilir. Bu farkındalığa rağmen aldıkları eğitim süresince konu hakkında yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadıklarından kaynaklı olarak kendilerini yetersiz olarak gördükleri yönünde yorumlanabilir. Bu sonuçlardan hareketle 28 Ocak 2012 tarihinde 652 sayılı KHK uyarınca MEB Teşkilat Kanunu’nun değişmesi ile kurulan Temel Eğitim Genel Müdürlüğü (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/09/20110914-1.htm>) başlığı altında

bir bütün olarak ele alınan okul öncesi eğitim ve ilkökul eğitim kademelerinde görev yapacak öğretmenlerin yetiştirildiği Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği anabilim dallarına ait lisans programlarında her iki eğitim kademesine ve programlarına ilişkin daha kapsamlı dersler eklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Öğretmen adaylarının ilkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken gelişimsel özellikler, beceriler ve yeterliliklere yönelik görüşlerine ait sonuçlar

Öğretmen adaylarının ilkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken gelişimsel özellikler, beceriler ve yeterliliklere ilişkin görüşleri incelendiğinde öğretmen adaylarının ilkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken gelişimsel özellikler, beceriler ve yeterliliklere ilişkin birbirine benzer başlıklar altında görüşler belirttiği görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre; hem okul öncesi öğretmen adaylarının hem de sınıf öğretmeni öğretmen adaylarının en çok vurguladığı alanlar fiziksel gelişim ve psikomotor gelişim alanlarıdır. Bu durumun sınıf öğretmeni öğretmen adaylarının okula yeni başlayan çocuklara yazı yazmayı öğretirken bir takım zorluklar yaşayacaklarını düşünmelerinden; okul öncesi öğretmen adaylarının ise kendilerini “çocukları yazı yazmaya hazırlamaya” odaklanmalarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. İlkokul 1. sınıf öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerinden beklentilerinin incelendiği bir araştırmada da araştırmamızın bu bulgusuna paralel bir sonuca ulaşılmış ve ilkökul 1. sınıf öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerinden en çok okuma yazmaya hazırlık ile ilgili konularda çocukları daha hazır hale getirmeleri için fiziksel ve psikomotor gelişim alanlarında çalışmalar yapmalarını bekledikleri sonucuna ulaşmışlardır (Yapıcı & Ulu, 2010).

Öğretmen adaylarının ilkokula başlamak için çocukların sahip olması gereken becerilere yönelik görüşleri incelendiğinde; okul öncesi öğretmen adaylarının en çok psikomotor, sosyal ve dil becerilerine; sınıf öğretmeni öğretmen adaylarının ise en çok özbakım ve psikomotor becerilere vurgu yaptıkları görülmektedir. Çocukların ilkokula başlamaları için sahip olması gereken gelişimsel özelliklere ilişkin sonuçlarda olduğu gibi, yine her iki öğretmenlik branşında öğrenim gören öğretmen adaylarının psikomotor becerileri ilk sıralara yerleştirdiği ve bu durumun çocukların yazı yazmayı öğrenmesi ve çocuklara yazı yazmayı öğretme süreçlerine ilişkin bir kaygının sonucu olduğu düşünülebilir.

Sınıf öğretmeni öğretmen adaylarının gerekli gördükleri bir diğer beceri ise öz bakım becerileridir. Özbakım becerileri çocuğun kendi başına yemek yiyebilmesi, beden temizliğini yapabilmesi, tuvalet ihtiyacını giderebilmesi ve sağlığını korumak için yapması gerekenleri bilmesi olarak açıklanabilir. Okul öncesi eğitim kademesinde ders ve teneffüs düzeni olmadığından ve çocuklar ihtiyaç duyduklarında öz bakım ihtiyaçlarını o an giderebilmeleri nedeniyle ilkokula başladıklarında sınıf düzeni, ders ve teneffüs uygulamasından dolayı özellikle tuvalet ihtiyaçlarını kontrol etmede sorunlar yaşamaktadırlar. Okul öncesi dönemde öz bakım becerileri doğru bir şekilde desteklenen çocukların ilkokula başladıklarında bu anlamda zorluk yaşamadıkları ya da daha az zorluk yaşadıkları yapılan çalışmalarda da ifade edilmektedir (Özenç & Çekirdekçi, 2013; Tamkavas, 2003; Uzun & Alat, 2013). Bu nedenle sınıf öğretmeni öğretmen adaylarının da öğretmenlik uygulaması deneyimleri sonucunda ya da sınıf öğretmenleri ile yaptıkları paylaşımlar sonucunda bu bilgiyi edindikleri ve dolayısıyla çocukların ilkokula başlamaları için sahip olması gereken becerilerde ilk sıralara özbakım becerilerini yerleştirdikleri düşünülmektedir.

Öğretmen adaylarının çocukların ilkokula hazır olmaları için sahip olmaları gereken yeterliliklere ilişkin görüşleri incelendiğinde her iki alanda öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının da “sosyal duygusal yeterlilikler” alanına vurgu yaptıkları görülmektedir. Gelişim psikolojisinin bulgularına göre, özellikle ilkökul döneminde, başkalarının keşfi ile birlikte onlarla geçinme ve iyi ilişkiler kurma amacıyla sosyal becerilere ihtiyaç duyulmaktadır. Böylelikle sosyal beceri eğitimi okul öncesi ve ilkökul dönemlerinde çocuklara verilmesi gereken bir eğitim olarak karşımıza çıkmaktadır (Bacanlı, 2012). Gelişimle ilgili araştırmalar okula uyum ve okul başarısında çocukların sosyal davranışlarının önemini vurgulamaktadır (McClelland & Morrison, 2003; Özbek, 2003). Okula düşük sosyal yeterlilikle giren çocuklarda sıklıkla akranlar tarafından reddedilme, davranış problemleri ve düşük akademik başarı gibi problemlerle karşılaşmaktadır (McClelland & Morrison, 2003; Özbek, 2003; Tunçeli, 2012). Bu noktada öğretmen adaylarının görüşleri de literatür ile örtüşmekte ve çocukların ilkokula hazır olmaları için sosyal-duygusal açıdan da ilgili yeterliliklere sahip olmaları gerekmektedir.

Öğretmen adaylarının çocukların hangi durumlarda ilkokula hazır olmadıklarına ilişkin görüşleri incelendiğinde ise her iki alanda öğrenim gören öğretmen adaylarının hazırbulunuşluk düzeyi (okul olgunluğu) üzerinde durdukları görülmektedir. Hazırbulunuşluk kavramına ilişkin literatür incelendiğinde bir çok tanım (Dockett & Perry, 2002; Forget-Dubois, 2007; Katz, 1991; Oktay, 1983; Polat, 2010; Snow, 2006) bulunmakla birlikte genel olarak “çocuğun okula ve öğrenmeye hazır olması için gerekli olan fiziksel, zihinsel, sosyal-duygusal

ve davranışsal becerilere ve tutumlara sahip olması” şeklinde ifade edilebilir. İlgili literatürde yer alan tanımlardan da hareketle öğretmen adaylarının hazırbulunuşluk (olgunluk) kavramından sonra sıraladıkları yetersizliklerin de aslında yine hazırbulunuşluk kavramı altında yer aldığı söylenebilir. Öğretmen adaylarının çocuğun ilkokula hazır olmamasına neden olarak ilk sırada hazırbulunuşluk düzeyini göstermesi, hazırbulunuşluğu düşük olan çocukların ilkokul eğitim sürecinde zorluklar yaşaması ve okul başarısını olumsuz yönde etkileyeceğine olan inançlarından kaynaklı olabilir. Öğretmen adaylarının bu görüşünü destekler nitelikte yapılan çalışmalar bulunmaktadır (Balat Uyanık, 2003; Boz, 2004; Esaspehlivan, 2006; Kırca, 2007; Koçyiğit, 2009; Marjavanic, Liubica, Simona v.d., 2008; Magnuson, Meyers, Ruhm &Waldfogel, 2004; Yazıcı, 2002; Wesley & Buysse, 2003).

Sonuç olarak; okul öncesi öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği anabilim dallarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının okul öncesi ve ilkokul eğitim programlarına ilişkin bilgi ve donanımlarının kendi görüşlerine göre yetersiz olduğu; ancak birbirini besleyen bu iki eğitim kademesine ait bilgi sahibi olmaları gerektiğine dair farkındalık sahibi oldukları belirlenmiştir. Her iki öğretmenlik alanında öğrenim gören öğretmen adaylarının çocukların ilkokula başlaması için sahip olması gereken gelişimsel özellikler, beceriler ve yeterliliklere ilişkin görüşleri sorulduğunda fiziksel/psikomotor gelişim, öz bakım becerileri, sosyal beceriler, dil becerileri ve hazırbulunuşluk düzeylerinin vurgulandığı görülmüştür. Literatürde yer alan hazırbulunuşluk kavramına ilişkin tanımlamalar incelendiğinde fiziksel/psikomotor gelişim, öz bakım becerileri, sosyal beceriler, dil becerileri hazırbulunuşluk çatısı altında ele alındığından okul öncesi eğitimden ilkokula geçişte okula hazır oluşun ne denli önemli olduğu öğretmen adaylarının görüşleri alınarak oluşturulan bu araştırma yoluyla da bir kez daha ortaya koyulmuştur.

Bu araştırmadan elde edilen bilgiler ışığında; her iki anabilim dalında öğrenim görmekte olan öğrencilerin diğer anabilim dalının programı (okul öncesi eğitim programı/ilkokul programı) hakkında daha fazla bilgi sahibi olabilmeleri bakımından çapraz bölüm derslerine katılma imkanları sunulması önerilmektedir. Bununla birlikte her anabilim dalına diğer anabilim dalının programı (okul öncesi eğitim programı/ilkokul programı) ile ilgili yeni derslerin eklenmesi ya da mevcut derslerin diğer anabilim dalı ile işbirliği yapılarak uygulama süreçleri ile de desteklenmesi önerilmektedir. Üniversiteler bünyesinde öğretim üyeleri ile öğrenciler ve öğrenciler ile öğrenciler arasında karşılıklı paylaşım etkinliklerinin düzenlenmesinin de öğretmen adaylarının karşılıklı eğitim programlarına dair daha çok fikir edinmelerinde faydalı olacağı düşünülmektedir. Öğretmenlik Uygulaması II dersi kapsamında Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı öğretmen adaylarının Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretmenlik Uygulaması II derslerinden birine konuk olarak gözlem yapmak amacıyla katılması ve benzer şekilde Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretmen adaylarının da Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı Öğretmenlik Uygulaması II derslerinden birine konuk olarak gözlem yapmak amacıyla katılmasının, öğretmen adaylarının uygulamaları doğrudan gözlemleyerek fikir sahibi olmaları bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bilgilendirme

**This paper was presented at the III nd International Eurasian Educational Research Congress in Muğla, Turkey, 2016

References

- Akşin, E. (2013). *60-72 aylık çocukların benlik algıları ile ilköğretime hazırbulunuşlukları arasındaki ilişkinin ve ilköğretime hazırbulunuşluk ile benlik algılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aral, N., Kandır, A. & Yaşar, M. (2002). *Okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim programı*. İstanbul, Ya-Pa.
- Atılğan, G. (2001). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ve etmeyen İlköğretim I. Kademe öğrencilerin sosyal beceri özelliklerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Bacanlı, H. (2012). *Sosyal Beceri Eğitimi*. Ankara, Pegem.
- Balat Uyanık, G. (2003). *Altı yaş grubu korunmaya muhtaç ve ailesinin yanında kalan çocukların okula hazırbulunuşluk ile ilgili temel kavram bilgilerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- Bay, D. N., & Çetin, Ö.Ş. (2014). Anasınıfından ilkokula geçişte yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 30(1). 163-190. <http://www.jasstudies.com/> (Erişim: 28.05.2016).
- Boz, M. (2004). *Altı Yaş Çocuklarının Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Veli Ve Öğretmen Görüşleri Yönünden İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- Cinkılıç, H. (2009). *Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim I. Sınıf Öğrencilerinin Okul Olgunluğuna Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi. Konya.
- Cömert, D. (2000). *Okul öncesi eğitim programlarında uygulanan Türkçe dil faaliyetlerinin ilköğretim Türkçe dersi okuma-anlamaya etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dağlı, A. (2007). *Okul öncesi eğitimi alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin Türkçe ve matematik derslerindeki akademik başarılarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Dereli, E. (2012). Okulöncesi öğretmenleri ile ilköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ilköğretime hazırlık süreci ile ilgili görüşlerinin karşılaştırılarak incelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 30, 1-20. <http://www.akademikbakis.org/eskisine/30/13.pdf>. (Erişim: 27.05.2016).
- Dockett, S. & Perry, B. (2002). Who's ready for what? Young children starting school. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 3(1),67-89. <http://cie.sagepub.com/> (Erişim: 28.05.2016).
- Dursun, Ş. (2009). A comparison of the mathematical skills of first graders with and without preschool education. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(4),1705-1715. <http://eric.ed.gov/?id=EJ867367> (Erişim: 28.05.2016).
- Ekinci, O. (2001). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin başarısına etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Erbay, E. (2008). *Okul öncesi eğitim alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin sosyal becerilere sahip olma düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Erden, F. T. ve Altun, D. (2014). Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim ve ilköğretime geçiş süreci hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 13(2),481-502. <http://ilkogretim-online.org.tr>. (Erişim: 27.05.2016).
- Ergün, S. (2003). *Okul öncesi eğitim alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin matematik yetenek ve başarılarının karşılaştırılması olarak incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Erkan, S. & Bilir, Z. T. (2015). Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dil Becerilerine Etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35; 173-190. <https://edergi.mehmetakif.edu.tr/index.php/efd/article>. (Erişim: 16.04.2016).
- Erkan, S. & Kırca, A. (2010). Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38,94-106. <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/> (Erişim: 16.04.2016).
- Esaspehlivan, M. (2006). *Okul öncesi eğitim kurumuna gitmiş ve gitmemiş 78 ve 68 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Forget-Dubois, N., Lemelin, J. P., Boivin, M., Dionne, G., Seguin, J.R., Vitaro, F. & Tremblay, R. (2007). Predicting school achievement with the early development instrument. A longitudinal population-based study. *Education & Development*, 18(3),405-426. <http://eric.ed.gov/?id=EJ780640>. (Erişim: 28.05.2016).
- Katz, L. (1991). Readiness: Children and Schools. *ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education*. <http://ceep.crc.uiuc.edu/index.htm>. Erişim:28.05.2016
- Kırca, M. (2007). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf çocuklarının okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Koçyiğit, S. (2009). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Görüşleri Işığında Okula Hazır Bulunuşluk Olgusu ve Okul Öncesi Eğitime İlişkin Sonuçları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi. Konya.
- Magnuson, A. K., Meyers, K. M., Ruhm, J. C. & Waldfogel, J. (2004). Inequality in Preschool Education and School Readiness. *American Educational Research Journal*, 41(1), 115-157. <http://aer.sagepub.com/content/41/1/115>. (Erişim: 28.05.2016).
- Marjanovic, U., Ljubica, K., Simona, K, Urska F. & Bajc, K. (2008). The Effect Of Preschool On Childrens School Readiness. *Early Child Development And Care*, 178(6), 569-588. <http://eric.ed.gov/?id=EJ803287>. (Erişim: 28.05.2016).
- McClelland, M. M. & Morrison, F. J. (2003). The emergence of learning-related social skills in preschool children. *Early Childhood Research Quarterly*, 18, 206–224. www.sciencedirect.com (Erişim: 28.05.2016).
- Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (2014). <http://mevzuat.meb.gov.tr/> (Erişim: 06.03.2016)
- Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurul Başkanlığı. (2010). *Türk milli eğitim sistemi içerisinde ortaöğretim kademesi*. www.rdb.meb.gov.tr (Erişim: 28.05.2016).
- Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü. (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı. <http://kres.dsi.gov.tr/docs/default-document-library/ooproram.pdf>. (Erişim: 9.03.2016).
- Oktay, A. (1983). *Okul Olgunluğu*. İstanbul; İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- Oktay, A. (2010). Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretimin Çocuğun Yaşamındaki Yeri ve Önemi. Ed. Ayla Oktay, *İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları* içinde Bölüm 1. Ankara: Pegem Akademi.
- Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı. (2006). YÖK. <http://www.yok.gov.tr/documents/> (Erişim: 16.04.2016).
- Özbek, A. (2003). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ve etmeyen çocukların ilköğretim birinci sınıfta sosyal gelişim açısından öğretmen görüşüne dayalı incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Özenç, M. & Çekirdekçi, S. (2013). İlkokul 1. sınıfa kaydolan okul öncesi dönem çağındaki öğrencilerin (60-69 ay) yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretme görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 177-192. <http://www.efdergi.ibu.edu.tr/> (Erişim: 28.05.2016).
- Polat Unutkan, Ö. (2006). *Okul Öncesinde İlköğretime Hazırlık*. İstanbul: Morpa.

- Polat, Ö. (2010). *Okul Öncesinde İlköğretime Hazırlık Etkinlikleri*. İstanbul: İlkadım.
- Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı, (2006). YÖK. <http://www.yok.gov.tr/documents/> (Erişim: 16.04.2016).
- Snow, K. L. (2006). Measuring school readiness: Conceptual and practical considerations. *Early Education and Development*, 17, 7–41. <http://www.tandfonline.com/> (Erişim: 28.05.2016).
- Şahin, İ. T., Sak, R. & Tuncer, N. (2013). Okul öncesi ve birinci sınıf öğretmenlerinin ilköğretime hazırlık sürecine ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1691-1713. <http://www.kuyeb.com/> (Erişim:28.05.2016).
- Tamkavas, E. (2003). *5-6 yaş çocuklarının öz bakım becerilerinin cinsiyet ve okul öncesi eğitim alma durumlarına göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Taner, M. (2003). *Okul öncesi eğitim alan ve almayan farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin dil gelişimlerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Taner, M. & Başal, H. A. (2005). Farklı sosyoekonomik düzeylerde okulöncesi eğitimi alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin dil gelişimlerinin cinsiyete göre karşılaştırılması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 395-420.
- Temiz, G. (2002). *Okul öncesi eğitimin çocuğun dil gelişimine olan etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Toluç, Z. (2008). *İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin gelişim becerilerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tunçeli, H. İ. (2012). *Anaokullarına devam eden 6 yaş çocuklarının sosyal becerilerinin okul olgunluklarına etkilerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Unicef (2012). *School Readiness and Transition*. A Companion to the Child Friendly Schools Manual. USA: New York: UNICEF Division of Communication. <http://www.unicef.org/publications/> (Erişim: 15.03.2016).
- Uzun, E. M. & Alat, K. (2013). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sistemi ve bu sistem sonrasında ilkokula başlayan öğrencilerin hazırbulunuşlukları hakkındaki görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2),15-44. <http://www.efdergi.ibu.edu.tr/> (Erişim: 28.05.2016).
- Ünal, E. (2012). İlköğretim ve Okul Öncesi Eğitim Programlarının Karşılaştırılması. Ed. Fatma Alisinanoğlu. *İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları* içinde Bölüm 7. Ankara: Maya Akademi.
- Üstün, E. & Akman, B. (2003) Üç yaş grubu çocuklarda kavram gelişimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24; 137-141. <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/> (Erişim: 16.03.2016).
- Üstün, E., Akman, B. & Uyanık, G. (2000). Farklı sosyoekonomik kökenli 6 yaş grubu çocukların ilkokula hazırlık düzeylerinin bir değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 25(116), 54-58. <http://egitimvebilim.ted.org.tr/>. (Erişim: 28.05.2016).
- Wesley, P. W & Buysse, V. (2003). Making meaning of school readiness in schools and communities. *Early Childhood Research Quarterly*, 18(3),351-75. <http://www.sciencedirect.com/> (Erişim: 28.05.2016).
- Yalman, D. (2007). *İlköğretim okulu yöneticilerinin, birinci sınıf öğretmenlerinin, anasınıflı öğretmenlerinin ve okul öncesi eğitim almış birinci sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitimden ilköğretime geçişte yaşanan uyum sorunlarıyla ilgili görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yangın, B. (2013). Okul öncesi eğitim programı ve ilkokul programlarının karşılaştırılması. Ed. Tolga Erdoğan. *İlkokula Hazırlık ve İlkokul Programları* içinde 4. Bölüm. Ankara: Eğiten Kitap.
- Yapıcı, M. & Ulu, F. B. (2010). İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerinden beklentileri. *Kuramsal Eğitim Bilimleri*, 3(1),43-55. www.keg.aku.edu.tr/. (Erişim: 27.05.2016).

Yazıcı, Z. (2002). Okul öncesi eğitimin okul olgunluğu üzerine etkisinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*. <http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/155-156./yazici.htm> (Erişim: 28.05.2016).

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2012). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (9. baskı)*. Ankara: Seçkin.

652 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname (2011). www.resmigazete.gov.tr (Erişim: 28.05.2016).